

Iată, îmi zic, trecind cu emoție prin comună, ce loc fericit ar putea să fie această ogradă a copilăriei, în prelungirea ei nestincherită dintre două drumuri (metafore în „marea trecere”), parcă anume croită în inima satului să fie un târım de evlavie, al poețului și al casei în care s-a născut, impodobit cu arbori și cu iarbă îngrijită, și el să fie adus aici de la margine și oamenii satului să poată cultiva spiritul de sfîntenie față de poetul pământului lor și să-l arate lumii. Loc de pelerinaj. Lucian Blaga să fie adus în acest loc, casa lui să-i fie redată. Lucian Blaga trebuie să aibă o casă, aşa cum are o țară.

Cu toate aceste intenții și certitudini, rămine să fie sortit sentimentul de recunoștință pentru oamenii care au inițiat și s-au străduit să ne arate nouă tuturor că se poate ajunge, ca o îndatorire supremă, la cinstirea integrală a unuia dintre cei mai mari poeți ai neamului românesc.

ION HOREA

Aș vrea să spun că această întâmplare minunată este un act de dreptate supremă care se face lui Lucian Blaga, faptul că pentru prima dată este sărbătorit public în orașul nașterii sale și cred că acest act de cultură trebuie să fie și să rămână ca un inceput minunat în istoria culturii noastre contemporane. Nu spun vorbe mari, pentru că Blaga este cel mai mare poet al Transilvaniei și cu siguranță al doilea mare poet al României, alături de Mihai Eminescu. Aș dori din toate puterile mele însă ca acest prilej, care acum este o sărbătoare, să nu rămână în simple cuvinte.

SINZIANA POP

Blaga a intrat adine în istoria și spiritul poporului român. Aici, în spațiul marelui poet, noi am venit să cinstim memoria și, de fapt, prezența eternă în primul rind în „cercul magie” al Lanerâmului natal a lui Lucian Blaga. Rădăcinile poetului și filosofului pornesc din perimetru binecuvintat al Albei! Ca unul care am scris mult despre EL să fiert să fac parte din juriul care a selectat cele mai bune poeme ale întâiului Festival de poezie „Lucian Blaga”.

MIRCEA VAIDA

Lucian Blaga e, în gindul meu cel puțin, poet, ginditor. Nu as folosi între cele două noțiuni conjuncția și. Vladimir Streinu va fi avut în vedere acest lucru cind l-a numit pe Blaga *filosof*. Concursul de creație „Lucian Blaga” are aceeași misiune, anume de a aneantiza conjuncția și dintre ginditor și poet, în condițiile în care propune spre premieră un creator. E o măsură de prevedere. Pentru că perenitatea operei lui Lucian Blaga însăși, în constinația noastră, îne de acest concurs de împrejurări, în care desfășurăm conjuncția și dintre moartea și eternitatea lui Lucian Blaga.

ION MIRCEA

... Am căzut, nu odată în oglinziile izvorului din Lanerâm, dulce imbrătinind și-mbrătișind deopotrivă respirația holidelor, a stelelor și rădăcinilor, și-ntreagă această respirație mi se-a urecat în singe și umeri, mi-a sculptat privirea în adine și, ieșind din nou în aerul crud al lunii mai, m-a intregit cu acest poem nesfîrșit care este Lucian Blaga.

ION MÂRGINEANU

FESTIVALUL DE POEZIE — LUCIAN BLAGA — 1981

FESTIVALUL DE POEZIE

LUCIAN BLAGA

EDIȚIA I
M A I
1981
SEBEŞ
ALBA

PREMIILE
concursului de creație literară „Lucian Blaga”

**PREMIUL FESTIVALULUI
DE POEZIE**

„LUCIAN BLAGA”

PREMIUL I

PREMIUL II

PREMIUL III

MENTIUNE I

MENTIUNE II

MENTIUNE III

PREMIUL REV.

„România literară”

PREMIUL REV.

„Luceafărul”

PREMIUL REV.

„Transilvania”

PREMIUL REV.

„Tribuna”

PREMIUL ZIARULUI

„UNIREA”

PREMIUL U.T.C. – ALBA

PREMIUL U.T.C. – SEBEŞ

PREMIUL CONSILIULUI

JUDEȚEAN AL

SINDICATELOR ALBA

PREMIUL CONSILIULUI

ORĂȘENESC AL

SINDICATELOR SEBEŞ

PREMIUL CÂMINULUI

CULTURAL LANCRAM

Nelu Stanciu
George Nimigeanu

Gheorghe Dâncilă

George Vulturescu

Ioan Dragomir

Sorin Roșca

Ioan Vasiliu

Mihai Banciu

Marin Lupșanu

Ioan Evu

Augusta E. Poenaru

Nicolae Nicoară

Dumitru Mălin

Elena Plămădă

Ştefan Bratosin

Valeriu M. Sivan

Ion Minzălescu

– Constanța

– Mediaș

– Alba

– Satu Mare

– Constanța

– Bacău

– Orăștie

– București

– Călărași

– Hunedoara

– Sibiu

– Baia de Aramă

– Alba Iulia

– Alba Iulia

– Călărași

– Sebeș

– Brașov

PREMIILE
concursului de interpretare a poeziei
Iui Lucian Blaga

PREMIUL I

Ioan Mermezan
Tina Diana Moșa

PREMIUL II

Lidia Stratulat
Vasile Habor

PREMIUL III

Anca Pop
Alexandru Budă

MENTIUNE

Ioana Dinut
Larisa Drăguș

MENTIUNE

Sorina Nistor
Cristian Stanca

MENTIUNE

Felicia Trifan
Daniela Turlea

MENTIUNE

Grup XX „Lumină și sunet”

PREMIUL SPECIAL

AL JURIULUI

Hunedoara

Arad

Rimnicu Vilcea

Tîrgu Mureș

Sebeș

Cugir

Arad

Blaj

Botoșani

Rimnicu Vilcea

Brad

Aiud

București

**COMITETUL DE CULTURĂ
ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ AL JUDEȚULUI ALBA
CASA DE CULTURĂ SEBEŞ**

**Festivalul de poezie
„LUCIAN BLAGA”**

– ediția I –

Mai, 1981
SEBEŞ – ALBA

Festivalul de poezie Lucian Blaga

Coperta:

Avram Mentzel

Fotografii:

Gheorghe Vințan

Horea Bucur

Responsabili de carte:

Gheorghe Maniu

Ion Mărgineanu

Remus Rednic

CĂLDURA UNUI ARGUMENT

Inițiativa de a organiza pentru întâia oară aici, la Sebeș, prima ediție a Festivalului de poezie și interpretare „Lucian Blaga”, este un mare cîștig pentru actul de cultură. Am putea spune că prin intermediul acestei lăudabile acțiuni, lumea lui Lucian Blaga a fost adusă la ea acasă. Manifestările care au avut loc cu acest prilej, săn de natură să ne poarte cu mintea înapoi, nu doar pentru a rememora, ci pentru a ne fixa repere ale vieții, activității, a operei și personalității acestui ilustru gînditor, intelectual de mare cultură, care a intrat adînc și deplin în conștiința și structura spiritualității noastre.

Festivalul, prin întinderea sa, prin modul cum a fost conceput și cum este prevazut a se desfășura, prin sumusul de judecăți de valoare care au făcut obiectul unei sesiuni de comunicări și referate, se înscrie firesc în suita de activități ce au loc în județul nostru, în acest an cu profunde semnificații aniversative.

Meritoriu este și faptul că la această prodigioasă manifestare, dedicată creației blagiene, au participat și membrii familiei marelui poet, care ne-au sprijinit cu fapte în pregătirea ei.

Fie, aşadar, ca sămînta aruncată aici la Sebeș și Lancerăm în primăvara aceasta, să rodească și mai bogat în edițiile care urmează, pentru ca printre cei mari, marele Blaga să fie purtat ca o flacără vie în gîndurile și inimile noastre spre gloria nemuritoare a operei sale.

IOAN MOCEANU

ÎNCEPUT DE BIOGRAFIE

Timp de trei zile din luminoasa lună mai, noi, cei de aici, am fost martorii și, în același timp, realizatorii primei ediții a Festivalului de poezie „Lucian Blaga”, festival care sperăm să devină de acum înainte un adevărat moment de sărbătoare în viața spirituală a orașului nostru, a întregii țării.

Aceasta pentru că, înainte de toate, geniul marelui Blaga este indiscutabil legat de aceste locuri, de satul său natal, de izvorul vrăjit și înlăcrimat al copilăriei sale, pentru că adîncă să gîndire a fost continuu alimentată de apele proaspete ale cîntecului românesc, ale tradițiilor, legendelor și miturilor născute aici, pe plai transilvan.

Apoi pentru că în zilele noastre, cînd adevăratele valori și-au recăpătat locul care li se cuvine în constelația marilor spirite ale culturii naționale și universale, Blaga se află în imediata apropiere a lui Mihai Eminescu, strălucind ca un alt Luceafăr, cel al literaturii noastre contemporane.

Timpul nu ne-a permis ca într-un interval relativ scurt — trei zile, — să abordăm întreaga multitudine a preocupărilor marelui gînditor și poet, motiv pentru care actuala ediție a acestui festival s-a limitat la evocarea poeziei sale printr-un concurs de creație literară și un altul de interpretare, precum și printr-o sesiune de comunicări.

Mulțumind tuturor celor care au contribuit la reușita acestui act de înaltă tinută spirituală, suntem speranță că această primă ediție a Festivalului este semnalul unor viitoare manifestări de o și mai mare amploare, ce se vor bucura de participarea largă a iubitorilor de frumos de pe întreg cuprinsul țării.

ALEXANDRA NITREANU

GÎND PENTRU DURATĂ

Organizarea primei ediții a Festivalului de poezie „Lucian Blaga” se înscrie armonios în cadrul manifestărilor generate de documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. și al Festivalului național al muncii și creației „Cîntarea României”, constituindu-se ca o expresie a politicii înțelepte a partidului și statului nostru, a culturii naționale și universale.

Desfășurîndu-se în orașul Sebeș și în satul Lancrâm, în care s-a născut marele poet, filosof și dramaturg, polarizînd gînduri luminoase, acțiuni și inițiative dintre cele mai valoroase ale organizatorilor, invitaților, creatorilor și recitatorilor din întregă țară, Festivalul de poezie „Lucian Blaga” statornicește, prin calitatea și înaltul conținut de idei și sentimente, un început de tradiție, — secvență dintr-un portret de frumusețe continuă, numele patriei române de ieri, de azi și de mâine.

Apariția materialelor în această culegere reprezentativă este o contribuție valoroasă la cunoașterea, aprofundarea și popularizarea operei lui Lucian Blaga, a creatorilor foarte talentați de pe întreg cuprinsul patriei, care au participat la Festivalul de poezie.

Iată pentru ce edițiile care vor urma se vor circumscrie aceleiași idei de prețuire și stimă față de valorile intrate în patrimoniul nostru cultural, îmbogățind și luminînd tradiția poporului român.

IOAN SICOE

BUCURIA UNEI ÎMPLINIRI

Acum șapte ani, împreună cu poetul Ion Mărgeanu și un grup de animatori ai vieții culturale din orașul Sebeș, am proiectat un festival de poezie (care în sufletele noastre purta, încă din acea dimineață a lui, numele lui Lucian Blaga). Ideea înființării acestui festival a fost departe de a se impune dintru început, nu pentru că nu ar fi corespuns imperativelor momentului, cît, mai cu seamă, din pricini de receptare subiectivă.

Iată de ce suntem bucuroși că anul 1981 ne-a împlinit acest deziderat în chiar primăvara sa.

Cu sprijinul și sub directa îndrumare a Comitetului județean Alba al P.C.R. și a Comitetului orașenesc Sebeș al P.C.R., cu largul concurs al Uniunii Scriitorilor și al revistelor *Transilvania*, *România Literară*, *Tribuna*, *Luceafărul*, visul nostru a prins viață, bucurîndu-se din primul ceas de o largă audiență.

Fără falsă modestie se poate afirma că Festivalul a atras, chiar lipsit de o deosebită publicitate, nu mai puțin de 300 de creatori, oameni de cultură și artă, dintre care unii l-au cunoscut personal pe Lucian Blaga și care ne-au trimis zeci de scrisori de înțîmpinare, considerînd actul înființării Festivalului ca un act de mare cultură. La începutul lunii mai se împliniseră, de altfel, 20 de ani de la moartea marelui poet, dramaturg și filosof.

Ar fi inutil să amintim numărul exact al lucrărilor intrate în concurs, menționăm doar, nu fără mîndrie, că am avut cea mai numeroasă

participare înregistrată de un concurs literar deschis creatorilor nemembri ai Uniunii Scriitorilor. Dintre aceștia, 30 de autori cu debut editorial au ridicat cota valorică a creației înscrise în Festival, ceea ce vorbește de la sine despre seriozitatea și amplitudinea de sentiment cu care a fost receptat Festivalul. La această primă ediție a lui au fost primite lucrări din genuri literare diverse: poezie, poeme dramatice, poeme în proză, proză scurtă, eseuri, reținându-se pentru concurs numai ceea ce, cu un termen restrictiv, numim versuri.

Celelalte repere ale Festivalului:

- o sesiune de comunicări sub genericul „Lucian Blaga — poet național și universal”, la care au participat: Vasile Netea, Mircea Tomuș, Sînziana Pop, Mircea Braga, Teodor Latiș;
- o amplă expoziție de carte sub genericul „Trepte spre lumină”, în care un loc aparte îl ocupă publicațiile lui Lucian Blaga și un corpus de materiale legate de viața și opera poetului;
- un concurs de interpretare a poeziei lui Lucian Blaga, la care și-au anunțat prezența peste 80 de recitatori din București, Cluj, Iași, Suceava, Hunedoara, Dîmbovița, Argeș etc.

Prima ediție a Festivalului „Lucian Blaga” s-a desăvîrșit în ziua de duminică, 17 mai 1981, la umbra statuii poetului din Lançrâm, cu un spectacol de poezie și muzică, la care și-au dat concursul laureații Festivalului, alături de actori ai Teatrului de Stat din Sibiu.

Cartea de față se vrea suportul satisfacției sincere de care vorbeam la început și în numele căreia, ca reprezentat al unității organizatoare, mulțumesc tuturor celor care pun sufletul și umărul la reușita și împlinirea spirituală a Festivalului, spre dreapta cinstire a tradițiilor acestor meleaguri ale patriei, din care și-a tras seva și lumina opera marcelui nostru poet și gînditor.

GHEORGHE MANIU

EXPOZIȚIE COMEMORATIVĂ

În cadrul și cu prilejul primei ediții a Festivalului de poezie „Lucian Blaga”, desfășurat la Sebeș în perioada 15—17 mai 1981 — manifestare de excepție, prima de acest gen de pe meleagurile Albei — sub emblema tradiționalelor acțiuni și manifestări cultural-educative „De la vatră de istorie la poartă de lumină”, muzeul din localitate a omagiat — în anul 30 al existenței sale — memoria poetului, dramaturgului și filosofului Lucian Blaga, printr-o expoziție comemorativă, deschisă la sediul muzeului și prilejuită — la data Festivalului — de împlinirea a două decenii de la trecerea în neființă a astrului din Lançrâm.

Expoziția reprezintă rodul căutărilor colectivului muzeului, încununate nu o dată de reale satisfacții și de mirajul ineditului blagian, căutări întreprinse atât în județ — la Lançrâm, Sebeș, Pianu de Jos, Petrești, Alba-Iulia, Blaj — cât și în alte localități ale țării — Cluj-Napoca, Sibiu, Brașov, București, Cîmpina, Lugoj.

Concepția sistematică și cronologică, expoziția prezintă principalele etape din viața și activitatea celui omagiat: momentul nașterii poetului — 9 mai 1895 — și cel al primilor săi pași în viață, perioada școlară, prezența sa la Alba Iulia, la marele act istoric al Unirii de la 1 Decembrie 1918, perioada universitară vieneză, cea a primelor creații în domeniul poeziei — apărute în periodice ori în volum, — perioada diplomatică cu peregrinări laborioase în multe țări ale

Europei, dar și cu un imens dor de țară, perioada clujeană și, în sfîrșit, cea a ultimilor ani.

Numeroase volume ale creației poetice, filosofice, dramaturgice și eseistice ale lui Blaga sunt reprezentate cronologic și intercalat, întocmai-modului realizării lor. Multe creații blagiene prezente în expoziție poartă, pe lîngă bogăția de idei, și valoarea unei dedicații semnate de autor. Demnă de semnalat ni se pare și bogata corespondență a lui Blaga cu verișoara sa, Victoria Medean-Bena, sau istoria plină de implicații filosofice a realizării piesei Arca lui Noe, la Căpâlna, în patria de liniște a dacilor lui Decebal, în anul de tristă amintire, 1944, precum și donația fiicei poetului, Dorli Bugnariu-Blaga.

Prin expunerea unui bogat, variat și inedit material bibliofil, fotografic și memorialistic, prin donațiile primite, expoziția organizată la muzeul nostru s-a bucurat de un deosebit succes, atât din partea specialiștilor cât și din cea a publicului larg, aceasta marcând de fapt — lucru *ab initio* precizat de organizatori — crearea unei noi secțiuni — de memorialistică — la Muzeul mixt Sebeș.

DORIN OVIDIU DAN

PREMIUL FESTIVALULUI DE POEZIE „LUCIAN BLAGA”

Nelu Stanciu-Constanța

CRONICA DE LUT

Privește în jurul tău
— mi-a spus voievodul Ioan —
aceasta este cartea mea
Oricine mai poate modifica
cîte o vorbă sau cîte un nume
dar nici o palmă de pămînt
de sub tălpile noastre.

MELEAG

Desigur ne aflăm încă o dată
sub stelele blînde, ale toamnei,
în iertătoarea lună septembrie,
și rătăcim printre întuinecatele ierburi
de la marginea mării.
În tainice unghere de ceată
pescărușii tîrzii
se destramă ca o boală a vederii
și vîntul de nord grăbește
miresmele amenințării pe țărmuri,
tulburînd meridiane incerte
pe hărțile de nisip și de apă.
Lumina tremurătoare a pietrelor
sierbinîi pîlpîie pe ursuzul podis
și Dobrogea la ferestrele noptii
e un contur al sufletului,
amintirea unei femei tinere
despletindu-se cu degete palide
deasupra unui fluviu de aer.

DOUĂ FOTOGRAFII LA HISTRIA

Un automobil roșu
cu roțile invadate de iarbă
abandonat pe hotarul nesigur
de la marginea mării

bărbatul distins
și frumoasa lui doamnă
— carnea lui pîlpîie somnoroasă în amurg —
au înmărmurit pe altarul pustiu
așteptînd

fotograful surîde perfid
întinde ceremonios brațul palid
blitz

„Se arată sabia strălucitoare a mării
dinspre care
ca o picătură de singe
apune soarele lunii septembrie,
se arată un albatros suspendat
pe dunga fragilă dintre ziua și noapte
și ochii lacomi ai pietrelor
urmărindu-i zborul întîrziat”

nimic altceva

bărbatul protestează grăbit
potrivindu-și cravata
femeia își repetă în gînd
surîsul delicat pentru poze
blitz

„Se arată carne destrâmată a trandafirului
însingerînd lama coclită a spadei de bronz,
se arată solemnitatea încremenită a pietrei
sub zborul și cîntecul zadarnic
al ciocîrlilor

care nu vor mai atinge niciodată pămîntul“
nimic altceva

poate doar într-un colț
semnătura confuză a fotografului
amprenta decolorată
a unui zeu în exil pe pămînt.

SURIS

se dedică Partidului Comunist Român

în-am bucurat în inima mea
— bune și frumoase sunt toate acestea —
am spus
toate lucrurile și numele tuturor lucrurilor
rostirea vorbei da și a vorbei nu
gloria de a făuri versuri din cuvinte ale limbii
române
și orgoliul de a căuta un poem al increderei
asemenea celui dintîi surîs al rău
înflorind printre ziduri și lanțuri
presimîire, promisiune și revelație a soarelui.

PORTRET

Lumea este reală
și, astfel, dincolo de fardurile
și aureolele împrumutate
pentru ipocrită gală a promisiunilor,
dincolo de afișe, blazoane,
reclame, oglinzi,
pe teritoriul meu mai stabil
dintre atîtea erori,
dintre atîtea complicități generoase
iata portretul în mărime naturală

al omului care munceste —
a cincea dimensiune a materiei
și cea mai aproape de adevarul incontestabil
al lumii în care ne-am născut și trăim.
Nu un cobai pentru experiențele
cu tutun și alcool și trădare de frate,
nu o monedă rostogolită
în botul flămînd al iluziei,
nu un cerșetor de indulgențe
jucîndu-și inima ca pe un zar
în holul băncii de credit,
nu o fantomă dresată
socotind cu cifrele internaționale ale fricii
tirajele epuizate ale cartușelor
ci o ființă concretă
ridicîndu-se cu demnitate-n picioare
pe treapta de pînne și sare a patriei sale,
un om viu,
un om de carne și sînge
înveșmîntat în flacăra nemuritoare
a revoluției noastre de fiecare zi,
vorbind firesc
despre cele trei culori ale miracolului românesc,
despre pietenie, solidaritate și pace,
despre mările interioare ale griului,
despre lujerul schelelor pe care se înalță
flamura tot mai strălucitoare a saptei —
trandafirul de foc
prevîstind anotimpul sublim al istoriei,
pulsînd ca o inimă,
cu o inimă repetînd în fiecare secundă
conturul rotund al acestui pămînt.

LUJER

printre degetele noastre
pătate cu cerneală
printre gesturile noastre

luminate de gînduri
mai frumoase decît poemul acesta
care î se încină fragil pe prima treapta
se ridică, înflorește, dă rod
trandafirul nemuritor
— Partidul Comunist Român —
al cărui lujer viu și statornic
trupul meu rîvnește să fie

ULTIMATUM

Poate, spune distinsul negustor de farduri,
bucuros că minciuna ca și adevarul
se măsoară-n cuvinte.

Probabil, strigă vopsitorul de fluturi,
fericit că singurele sale certitudini
se nasc și mor odată cu soarele fiecărei zile.

Dacă, zice fabricantul de ochelari colorați
învățîndu-ne că poezia e un joc pentru oameni
singuri,
o armă secretă umplută cu confetti de bal,
un manual de „Cum să ne pregătim tot timpul
pentru a nu ști nimic precis“.

Și, cum starea de grajie a ajuns o cocotă
prea tipător fardată ca s-o mai recunoști de la o zi
la alta,
mă mulțumesc să-mi notez cu cerneală simpatică
pe frunzele de mai, răsărind să dea rod,
poemele mele, deocamdată secrete,
despre măruntele adevaruri de carne și sînge,
despre rațiunea îmbrățișării prin parcuri,
despre libertatea materială a lăstunilor,
a apei care curge, a sevei care urcă-n copaci —
anunțîndu-vă solemn că, începînd chiar de mîine,
poezia mea va ști totul și va spune totul.

Poemul acesta este un ultimatum.

1

N-am să-ți conduc mină cu mină mea,
zugravule. Uimirea ta și-ajunge.
Minunile în fugă ale lumii
îngenunchiază-n varul prispei tale --
Trufia nimănui n-a putut
să le împrumute desertăciunica.
Nici o poftă n-a putut
să le mute în casă străină.

2

Ce culori are lumea?
albastre, albastre, albastre.
Cum e sufletul tău prieten?
albastru.
Albastră e noaptea.
Albastră e apa pe care o bem
și apa care ne bea.
Albastru ochiul meu care le scoate din moarte.

3

Se iscălea punind degetul pe oglinzi.
A inventat albastrul de inimă.
A plecat înotind prin pereti.
Ca o vamă
între ferestrele deschise ale zilei
și duhul apelor
veghează mînăstirea.
Dar degetul turlei sale
ce ne arată-n cer?

4

A căzut un ochi din văzduh.
Stă singur, suferind, în marea verde.
Cind îl descopăr
lacrima lui este pe fața mea.

PREMIUL I

George L. Nimigeanu — Mediaș

Nu se poate rosti „Lancram” fără a gîndi „Blaga”, cum nu se poate rosti „Blaga” fără a încerca sentimentul inconfundabil că, prin el, și se oferă posibilitatea de a pătrunde în imperiul spiritului universal al marii poezii. Sî, din aceste motive, a așezat un festival de poezie sub însemnele principiare ale Poetului Luminii înseamnă a conferi acțiunii semnificații aparte, dar și exigențe de cel mai înalt grad.

Prin Lucian Blaga ni s-a dăruit un sublim teritoriu al spiritului și mă simt sericit și înnobilat pășind pragurile lumii în care poetul și-a început dialogul cu veșnicia și, astimpărindu-mi setea cu apa fără de moarte a izvoarelor sale, cu un prinos de iubire mă simt dator.

Dacă aş fi întrebat ce înseamnă pentru mine Poezia, m-aș vedea în imposibilitatea de a răspunde, pentru că orice încercare de a o defini s-ar afla în situația de a exprima inexprimabilul. Poezia nu poate fi așezată în tipăre, ci, exprimindu-se înainte de toate pe sine, exprimă absolutul și relativul în care, prin viață și moarte, ne oglindim în apele adânci ale unei pietre rare, care, sub incidența luminii, nu numai că nu-și dezvăluie taina, ci, din contră, și-o sporește. Numai Poetul are fericirea de a trăi durerea acestor străfulgerări fără nume și durerea aceasta poate că o numim Poezie.

MIC TRATAT DESPRE PAȘII POETULUI

În marea lor trecere
pașii Poetului
măsoară
Destinul

holda luminii se culcă
pe-o seceră de aur
timpul își scutură spinul

Umblețul Poetului
dnuh
nebănuitelor trepte
din cumpăna vieții
la cumpăna firii

flora adîncurilor
inima sa
cunună
Universului
Mirii

Semințe mirabile
urmele sale
duc primăvara la curțile dorului

între două cuvinte
i se aude tăcerea
punji peste timp
rostuind
călătorului

Stele
pe frunte
sub frunte
Vecia
rotindu-și nesomnul
pe floarea grădinii

liniște!
prin marele cîntec
Trece Poetul
în urmă-i răsar
poeme
luminii

FOCUL VIETII

Colind înalt
în clipa mea de viață
murmur lumina ca pe o amintire
în pleoapa mea Eternul se răsfăță
într-ziu
tăgădă,
veste
împlinire

Pe-o amăgire gîndul meu învață
a neființei stranie lucire
descoperind sub vître munți de gheăță
sub munți de gheăță
focuri în nestire

În zîmbet țin fantasmele de gheăță
nebănuind sublima rătăcire
solare măști de lut îmi cresc pe față
în inimă
a lumilor uimire
și-n calea nopții sunt o răzvrătire
a vieții dănuind
pe cimitire

SEMN LUMINII

La nunțile cuvintelor
în cupe torn vinuri vechi
și dragoste de viață
Mirele veșnic vraja morții rupe
și-n patima rostirii
se răsfăță

Cuvintele rostesc nemărginire
pașilor mei
în cîntec veșnicind

a luminii necurmată rostuire
în care săt o vatără
licăind

În mine Ochiul Timpului clipește
stau zările pe zări desferecate
un clopot vechi
lumină infloreste
bătind secunda
în eternitate
și curg
prin Cîntec
taină călătoare
mireasmă povestind de vînt
o floare

VESPERALIA

Ore de seară
vâmile de fum
învăluie colinile visate
din pașii mei s-a mai furat un drum
un lacăt s-a mai pus
pe o cetate

Mă-nținecă-nserarea
ca și cum
funingine de stele arse-ar ninge
din rîsul meu s-a mai luat uînum
s-a mai uscat o floare
pe meninge

Parcă-n oglinzi de piatră mi s-au șters
privirea chipul
viața pînă-n moarte
pasul meu poartă pasul altui mers
apele de uscat mi le desparte
iar taina care-n mine se prelungie
cu nesfîrșirea sufletu-mi atinge

SOLARA UNDĂ

Si piatra are grai
închis în sine să Universul
veșnic și deplin

nisipul însă e-un popor de gînduri
supus de vremi
pușin cîte pușin

Adîncul pietrei poartă-nțelepciunea
luminilor
sensul neîndurătei legi

nisipul însă nu-i decît lumină
răstălmăcită
de fărădelegi

Dar piatra-n sine curge
Valul etern încide
mileniul în secundă
secunda ere vinde

piatra respiră gloria luminii
nisipul
taină pietrei o cuprinde

AUTOPORETET

Oaspe de taină de-o seară
proprietă mele iubiri
leagăn de vînt și zăbavă
la nunta Eternilor Miri

Salt de pe-o amintire pe alta
în Cîntec sunet al lumii
în vorbe roire de aștri
cu toate viețile lumii

Pe curgerea timpului veste
zălog și prilej de dovezi
sîngele-n mine dezmiardă
subpămîntene livezi

Pecete de vagi armistiții
un Gînd mă gîndește-n uimiri
de mine-n grădini nevăzute
miresme șoptesc trandafiri

Si oaspe îmi sunt cu povestea
poveștilor scrisă-nescrisă
comoara de umbre luminii
și cale spre țara promisă

P R E M I U L II
Gheorghe Dăncilă — Alba Iulia

DOR

Îmi văd părinții sub un cer de dor
Peste zăpada albă din grădină
Împart la oi un fin miroitor
Dinsus, pe deal, pădurea stă vecină

Cu sunet cald de doină și cuvînt
Dragostea lor răsună în izvoare
Peste coline-i recunosc trecînd
Schimbați în hainele de sărbătoare

Cu veghe bat tăcerilor în uși
Si ziua crește roată de lumină
Oprită-n lîna pănurei din strai
Iar cerul peste viața lor se-nchină.

MAMĂ ȚĂRĂ

Pune-ți năfrimă de păduri pe tine
cu lacrimi de izvoare să-mi faci semn
Eu voi simți miros de pîne coaptă
Si dragoste în poarta ta de lemn

Voi bate drumul aspru de cuvinte
Spre prag de casă-adăpostit de munți
Va ninge alb cu turme peste plaiuri
Si holdele vor naște-alai de nunți

Ni-i bucuria ta o sărbătoare
Cununi de sîmziene-om punc-n grai
Ca să slăvим părintele de țară
Ce s-a născut sub florile de mai

SCRISOARE

Știu, mamiă, că pădurea dă în frunză
și-un cînt de euc și-mpușinează anii
Că ați rămas în satul de sub munte
Uitați și părăsiți ca toți țărani

Se-ntoarce în curînd vremea de coasă
și brațul tatei n-o mai poate duce
Miroș de fin azi ne întinde satul
și-un pămînt ce prinde chip de cruce

Știu cît ai vrea ca să mă pozi trimită
La șipotul din deal să-ți aduc apă
Dar a secat copilăria toată
Izvoarele și s-au mutat sub pleoapă

Inchipuiști povestea prepeliței
Si-aripa mea de dor înceț se frînge
Măngheajă iernile plecării tale
Pădurea de cuvinte lung te plînge

PARTIDULUI

Drumul meu arde sub izvor de stea
Cu ochi de sărbători pe dor de țară
Ce luminează-n suflet cu părinți
Amiroșind a grâu și-a cer de vară

Inscritele lui Horea le păstrăm
Că n-au pierit sub vreme și sub roată
Si dragostea ne-o încălzești cu Iancu
Să fie mai adîncă și curată

Pe cei de libertate strîngi în noi
În codrii mari de doină din cuvinte
Se împriimăvărează-n sănge daci
Cu trupul țării dulce și fierbințe

Si visul crește-n asprul tău destin
Flamuri de flori în mai de sărbătoare
Iubirea o coboară pe pămînt
Cu patria-n inelul de hotare

PEMIUL III

George Vulturescu — Satu Mare

CĂRȚILE

Cărțile din rafturi ca pietrele

nu cer nimic

(De ce este gol ochiul care n-a îndurat Călătoria?
De la o vreme ai obosit prin mîlul cleios al
Oglinzi. Ha, ha, acest vraf de cenușă nu este decât
metalul aurifer al Elocinței ...)

Le privești cu neîncredere ca pe niște animale
neîmblînzite; o pasare pe marginea ferestrei
schilodului; o pasare deasupra lacurilor celui care
n-aude; o pasare prin răcoarea orbului;

una are-o aripă respirația cailor în noaptea de
Sânziene; una are-o aripă rîul aburind peste umerii
înecatelor; una are-o aripă finul cosit pe morminte
singure ca pietrele

cărțile din rafturi

nu cer nimic

Și deodată le zărești Zăpada: ea nu vine cu tălpi de
femeie, ea nu se tîrăște ca șerpii, nu se scurge ca
sudoarea pe trup. În față lor ești încă în fața
Ferestrei
Înalte: nu zăpada o aştepți ci pe acel care-o privea.

„Dar văd pîlpîind în jarul lor uniforme aurite
mărșăluind în preajma mea ca niște străji ale nopții
complementare puterii monedelor: Regii,

Dialogurile, Magii“

INSCRIPTIE PE-O PIATRĂ DIN SATUL LANCRĂM

Fără poet printre lucruri am asculta, bestial,
cum în amurguri sunetul pădurilor se face mineral;

Mîinile ni s-ar încolăci pe ierburi — chircite;
tălpile, prin rouă, s-ar preschimba în copite;

lacrimele s-ar depune în grele nămoluri sub ape —
cuiburi ar fi, păsări sugrumîndu-ne-ntr pleoape;

marea s-ar sfârma de țărmuri, cu durere sîngerînd;
și-n abatoare mari s-ar sfîșia cuvintele de gînd;

numai cenușa s-ar auzi urcîndu-și norii pe zare
și ar ploua peste noi cu unghii de dogoare

ELEGIE

Nu cînt: smulg din nămolurile clipei nufărul
bucuriei. Căci

este sărbătoare. Trupul și,
lan de griuri dogorînd. Doi corbi — deasupra
ochii mei
prădînd flăcările smulg cenușa iubită.

Il reconstituî cîntînd cum altădată il prădam
iubindu-l. Într-atît socotesc frumusețea lui demnă
de o mare moarte.

Iertat fie capul poemului căzut ca o poamă.
Numai durerea l-a copt. Razele soarelui nu
încălzesc
pe acel care dorește. El caută ardoarea altui astru
risipit în multele inimi ce se-ncearcă în cîntec.
Poemul —
desfoliere a petalelor de pe tulpina acelei clipe.
Cine să știe dacă n-a intrat în toamnă?

Dar a stralucit. Poemul meu n-o poate păstra decât risipind-o precum bogăția izvorului se-arată în revârsarea fluviilor peste cîmpiiile sterpe

Acea bucurie de-a îndepărta cu unghiile milul greu al zilei de pe chipul ei ce pare că a pîlpîrt doar cît să-l vezi acoperit din nou; se urmat-am înaintind, simțit-am cum îi cresc unghii aruncînd deasupra zgura acestui pom

Dar se poate vedea; pe nămolurile clipei nufărul bucuriei strălucește

BALADA LUI GHEORGHE SINCAI

Avea o traistă,

Lumea începuse să se emancipeze, să umble-n
și-n frac.

El avea o traistă,

Multe trăiști au fost țesute cu fir de aur,
multe au purtat rubine și smaralde,
multe au purtat capul domnilor și juzilor
pentru un galben murdar

Dar traista lui era altfel

Cine o fi țesut pinza ei și la ce se gîndeau
de-i atîta dor în firele ei de în cît într-o
strună de harfă; ce lacrimi o fi vîrsat de-a
putut privi cu ele atît de adînc în istoria
noastră

Dar traista lui era altfel

nu pentru păstratul colacilor, dar aburca astfel;
nu pentru fluierele cioplitorilor, dar murmura
sunetul lor;
nu pentru iarba din ierbele cailor, dar avea
mireasma ei;
nu pentru pulberea pistoalelor, dar le purta
amenințarea;

Multe îndeletniciri poate avea o traistă

Și mulți au considerat-o inofensivă, fără
însemnatate
istorică, acolo la granită, pe crupa calului mocănesc.
Și poate chiar soldații austrieci au rîs de săracia ei
puritată în țara vecină, soră săracă.

Ea nu purta aur, dar era bogăția acestui pămînt;
ca nu purta armă, dar era puterea acetui popor;

I-a fost dat lui
cînd lumea se emancipa și începea să umble în
trăsuri
și-n frac, să aibă o traistă
care nu îngăduia în adîncul ei
decât merindea sfîntă a neamului —
obîrșia.

MENTIUNE I

Ion Dragomir — Constanța

LEGAT ÎN LANȚURI DE GHEAȚĂ

Bate vîntul în schelele bătrînului Tomis.
Marea-i un acoperiș de casă, niciodată
ruginit, înmugurește
un delfin
și-n plopi jilavi de soare, pescărușii
îmi împleteșc privirile.
Sînt două mii de ani de când Ovidiu
planta în cîntec acest pămînt — Ovidiu
s-a pierdut
în univers
din lacrimi construind clopote
ce-au ajuns
pînă la noi.
Ovidiu, legat în lanțuri de gheață,
s-a pierdut în univers
și prin muguri se-ntoarce la noi
în chip dumnezeiesc.

PONTUS EUXINUS

De pază-i zeița cu trup de șarpe
chip de ciîne și urechi de femeie,
ascultă zeița semințele-n cer
semânate și de Publius Ovidius Naso
îl vede migdal cu flori de gheață
și geții sălbatici
curcubeu i se așează-n pleoape
și nașterea soarelui rămasă-i
departe

PLÎNSUL LUI OVIDIU

Există un Ovidiu exilat ca o fîntînă din
pămîntul izvoarelor bune.
Există între mine și Ovidiu un pod construit
numai și numai din păsări.
Există un Ovidiu care imploră iertarea,
un Ovidiu al prietenilor anonimi
un Ovidiu care purta numele
pretutindeni „Tristia”...
Plînsul lui Ovidiu zornăie-n plopii falezei,
Ovidiu cu lacrima-i cît cele două mii de ani
zdruncină universul.

Trec dintr-o zi în alta
pe un pod de flori și florile
sînt carnivore...
Nu mă retrag din luptă
și nu sînt singurul, cel ce caută
să ajungă
acolo, sus...!
Faptele, unciori
depășesc mintea.
...Din cuvinte, ospăt întind alitora,
și numai ajutat de imaginație
mă pot împlini!
Când moare zidarul, un zid rămîn
mîinile și fața lui.

CASA

Casa călătorește —
Zidită-i într-o forfotă de crizanteme,
zidită-i din carne de om
și-i folositoare
omului. Cu iarbă

se leagă la rană copilul, nicaieri
nu se vorbește
de pământuri moarte.

... Casa-i tristețea și bucuria
închise-ntr-un singur măr
pe care-l mănimă
                cu poftă!
Casa-i izvorită din fintini,
nu-i un timp sigilat ci-i faptă
                de sabie.

CASA (II)

Focurile casei mele sunt moarte, nucul
și-a întins crengile în pod,
pe pereți copilăresc fire de iarba,
un șarpe aici se dezbracă
și o broască-mireasă doarme în patul
                în care-am crescut...

Ruginește mama de plâns.
Biserica-i sigilează sărutul, și moartea
se-nțimplă treptat.
Aspru ca somnul în trup de hoț
                mi-e drumul

Oamenii își împrumută focul
și fintini deschid de-a valma —
tărâna, gruț trece prin viața noastră!
Casa este imperiu

                în odaie aud congresul —

trăiesc cinstit și curat
lîngă femeia cu fintini cu ceruri dense
                în gene,

... Beau cu același pahar
și lumina și întunericul fără a schingini
cuiva zilele! Este singurul drum ce-l am
între pasare și cîrtiță!
Închisă-i casa în șarpe și-n casă exist eu...

* * *

Munca
este singurul culcuș al meu
unde te aştept.
... Tu, să-mi fii călăuza dintotdeauna
Chipul tău mă apropie de zei,
vin către noi
                zilele frumoase,
oriunde și oricind
sunt cel ce te apără!

INTRE CÎRTIȚĂ ȘI PASARE

Concentrică munca are sens.
... În mine stejarii își scriu memoriile
și eu înot
din taină-n taină
                copil, cu picioare de iarba.

MENTIUNE II

Sorin Roșca — Bacău

PORTRET DE ȚĂRAN

Satele dorm încremenite pe dealuri,
mâine pot fi prada hăului abrupt.
Neamuri înțelepte, generații de oase
mențin echilibrul, albind dedesupt.

El trece ca un stol de semințe
pragul cîmpiei.
Pasarea-i țipă în gînduri
poruncile toamnei,
țărîna-l privește supusă în suflet
ca și cum s-ar fi ivit deodată un sfînt.

Casa-i dispăre
subțiată de griji mai înalte,
ea devine hotar
între lună și grâu.

În palmele lui
își află țărmul
o singură noapte.
În palmele lui e lumină
pînă iarna tîrziu.

INTERVAL

De-o vreme pacea se prelunge-n case precum mierea
pe buzele acestor prinți barbari,
zidurile prind muguri, leagă rod,
piatra se ridică la rang de pasăre
și istoria trece foșinind pe alături
ca un pergament luat de vîntul de nord.

La marginea podișului ieșe vulpea albastră
ploile se trag înapoi, cade ger.
Măria sa Burebista numără din lună
cetățile patriei sale viitoare,
turmele pasc lumină de mai,
e pace o clipă
și prunii vor învăța să zboare
pe zidurile albe dinspre rai.

CONVORBIRI CU OMUL DE FİN

... și crezi că poetul e o fragilă vietate de ornamente,
o buruiană zburătoare întocmită cu dinții
cutreierînd Sahara plăcîselii voastre?
este el nemaivăzuta căpățină de cerb
agățată-n saloanele gloriei de sămbătă seara
unde ies la păsecut corifeii umili ai norocului
nituiți între sunii silențioaselor femei-limuzină.
de ce să plătească mereu în hipodromoale nepăsării
el, care se devoră pe sine căutînd,
el, care urnește osia greoaie a stelelor
prăvălind sub țărîna sămînă-juminii?
tocmai el să plătească?
dar cîtă lumină înghită și cît dăruiește
tîmpla ta costisoatoare, programata somn-pauză-
somn?
pînă unde ți-i sufletul burdușit cu vreascuri
și cît de înaltă și pură ți-i flacăra,
o, grănicer vigilant de la hotarele roz ale lumii?
privește cum ard
pe muchia tăioasă a cujîțului dintre două nopți
cuvintele lui, viscolind,
ascultă cum tună în tainița florii
mierea stîrnită din somn a limbii romane smulgînd
stăvilare.
tu ești imaculatul, pustiul om de fin,
poetul are tîmpla — un bot hul pav de lup
scormonitor în pîntecele inerției tale.

ZBOR FĂRĂ ÎNTOARCERE

Să te învăț să zbori,
mi-așoptit într-o zi făcindu-mi vînt
de pe turla ruginie a cerului
la poalele căreia trupul, frângindu-se,
înălță, acum este iarbă.

Să te învăț să zbori
mi-a strigat ca crescîndu-mi în singe
cum doar luceafărul mai crește uneori
în tainița pădurii de aramă.

Gheare subțiri de felină purtau
cuvintele ei nerostite,
gheare străvezii pentru neodihna ochiului.

Să te învăț să zbori
Mi-așoptit într-o zi pasărea
zăriind în palma ca o străfulgerare
umbra turnului meu nezidit
ce-mi strivea umerii
de marginea universului.

să te învăț să zbori
mi-așoptit Ana apropiindu-se
cu lujerul sufletului
sub aripa ei pregătită de zbor.

MENTIUNE III

Ioan Vasiu — Orăștie

DESTIN COMUNIST

— la 60 de ani —

Purtăm în stema cărții poezie.
Cu toți îndrăgostitii suntem gemeni
și arde-n noi o sete, veșnic vie,
cum arde bobu-n palmă, cînd îl semenii.

Purtăm în stema ochilor cunună
de vise limpezi și nelegăname
și zbuciumul pămîntului ne-adună
cînd rîde ceru-n ape și se zbate.

Purtăm în stema inimii Căldură,
cum sevă poartă trunchiul de molid
și dragostea ne e fără măsură:
cînd spunem Tara, spunem și Partid!

LAUDĂ TĂRII

Patrie, izvor nesecat de culori,
vin și gust din faguri și tăi de lumină,
Gura mea te cîntă deseori
patrie, veșnic de dragoste plină!

Patrie, inimă tînără și trează,
cu rîuri și lanuri grele de rouă,
soarelă-ți sărută umerii prin fiecare rază,
patrie, cuib de legendă și flacără nouă!

Curcubeu aprinse-n priviri ne-nfloresc.
Visul aşaza pe vîrf de Carpați cununa
întru lauda acestui pămînt strămoșesc —
Partidul, Lumina și Tara-s tot una!

MIRABILA SÂMÎNTĂ

Să lași să-ți crească-n palme iarba crudă
să mîngii cu privirea orice floare
să calcă încet cîmpia cînd asudă
să furi nesomnul primelor fecioare

să crezi că ploaia e un rîu invers
să frîngi tacerea clipler în două
să-ți cauți împlinirile în vers
să simți haina iubirii incomodă

s-aștepți amiaza la un colț de stradă
să crezi că vîntul doar călare vine
s-asculji pămîntul visind sub zăpadă
și-abia apoi să te rostești pe Tine...

PREMIUL REVISTEI „ROMÂNIA LITERARĂ”;

Mihai Banciu — București

POETUL NAȚIONAL

Pe dale de lumină Poetul calm pășește
în dimineață clară el vede rădăcini
mesajele din versuri cu fruntea-i le umbrește
și-nlătură din cale esarfele de spini

Cu verbul pur deschide imense sanctuare
și împrumută sînge bărbaților de lut
peste patina clipei așterne neuitare
cenușa o frâmîntă în tainic început

Trec semnele ca norii pe orizonturi roșii
nebănuite cripte ascund comori zeești
un paratrăznet sacru au dăltuit strămoșii
Poetul ca un soare ce bate în ferești

Tălmăcitorul, Farul, Icarul și Profetul
culcat pe metereze sau aprinzînd făclii
locuitorul tainei, ecoul, amuletul
purtat la cîngătoare de zecile de mii

Vecinul meu și-al nopții ce-adună în artere
licoarea nestemată dintr-un tîrziu balans
al munților carpatici, tulburătoare sfere
în care pendulează o inimă-n avans...

SPLEEN

Soare răstignit pe retina mea verde
alunecînd apoi ca peștii zburători
într-o mare de aer.

Nostalgia ferestrelui
deformînd dimineați pîndind
în amintire
în pulberile sacre
ale copilăriei.
O, întoarceri, întoarceri
în străvechile bolți bîntuite de fantomele
nușilor cu gurile
galbene,
rătăciri în universul acela
prea lîmpede
de zboruri:
ecoul adormind în adîncuri
și dunărea mea cu pantalonii scurți
lândă de somn,
de vise.

Prin voi pătrund egal în nemîșcare
înceț învăț să bănuî, să cauț semnul clar
gravînd pe obeliscul pămînturilor rare
efigia mea strînsă din veghi de calendar

În sala infinită tîrziul ca o algă
urcînd în dimineață se-nsinuează lent
prin boltă de mireasmă corola grea s-o spargă
ieșind în marea sală a timpului prezent

POARTA NOPTILOR

În cîmp deschis ferestrele sănt oaze
spre care ochiul calm călătoreste
la ora cînd din arbori coboară verzi topaze
cînd dinspre ierburi vălul nopții crește

Doar grierul mai numără tăcerea
ce picură din lume preschimbată
un felinar de vise îngăduind șederea
pe ulița iubirii fermecată

O, porșii de jar, fintîni diamantine
prin voi mă nasc în teritoriul sfînt
al nopților cu nume bizantine
din partea aceasta — orgă de cuvînt

PREMIUL REVISTEI „LUCEAFĂRUL“

Marin Lupșanu — Călărași

CUPOLA

Să ai puterea să luminezi simultan
grijile și bucuriile lui
tot așa cum gutuile așezate-n ferestre,
dintr-o credință lăuntrică a femeilor de țară,
lumineaază deopotrivă încăperea și calea
cum deopotrivă în spadă și sufletul
doamnelor lor
s-au sprijinit toți marii noștri bărbați,
nu e ușor mai ales cînd știi
că sînt grijile și bucuriile patriei
a cărei frunte o mîngîi ca și cum
ai mîngîia fruntea propriului copil
ctitorit spre a-și urma părinții
prin care noi, români, luminăm lumea
de parcă-n loc de inimi am avea
cuptoare mari în care coacem pînii
și, brusc, ne apare în gînd chipul mamei
fără de care jertfa n-ar fi posibilă,
mama nemaicontenind cu treburile casei
atît de simple în măreția lor
încît nici nu ne dăm seama cînd
patria a devenit o cupolă, de la iarbă
pînă la stele.

ORAȘ DE CÎMPIE

Ce simți tu, orașule
cînd îți spulberă vîntul praf în ochi
ridicîndu-și afișele în vîzduh
ca pe zmeiele unei copilării
și de ce îți pui salba de rufe multicolore

în fiecare simbătă la gît
Dacă teii se uită îndelung după liceene
dacă pruncii tot nu merg la grădiniță
fără sărutul matern de la semafor
și luna e o pisică tunînd pe acoperișe
noaptea cînd femeile tinere se zbat
în brațele bărbătilor lor
ca firul de iarbă sub autostradă
și șoselele ies din tine spre mari deparătări
ca panglicile din jobenul circarului?
Ce simți tu, bătrîne
dimineața cînd laptele zgrunțuros
e un imn renascentist
și toate robinetele susură același cîntec,
la prinț cînd taxiurile picotesc
frunte lîngă frunte
numai autobuzele pendulează domol
între centru și periferiile cu manufacturi
dar mai ales seara, orașule
cînd țăranii învață jocul de sah
în aerul fierbinte din fața blocurilor
în vreme ce soarele
la marginea cîmpului
își scoate ghimpii din palme?

CÎMPIE

Cum vii spre oraș
îți zăresc la început cumpăna fîntînilor
ca unei corăbii catargul
apoi
clopotnița plopilor alergînd de-a lungul șoselei,
baloșii de fin zidiți în piramide egipțene
în incinta depozitului de furaje
cu sîrmă ghimpată împrejmuit
și, de bună seamă,
păienjenișul rețelei electrice
cu mari cuiburi de berze

îmbobocite în creștetul stâlpilor de beton.
Dacă mă uit bine
văd gura spuzită a morilor de porumb,
pisica alunecind la porumbeii vecinului
și mărăștile tatei cuibările la subțioara
teracotei.

Dar tu, ca un tren înțesat de țărani,
într-o orașe imperturbabil
mîngînd fruntea încinsă a furnalelor și
răcorind-o.

alegindu-le fumul în șubițe subțiri
ca unei mirese părul în fața oglinzii;
dai o fugă prin librării
scuturîndu-ți poala de miresme
asemănătoare
cu trenu luminosă a unei cărți proaspăt
epuizate;
numai apoi te întinzi pe taraba piețelor
sub privirea blindă și generoasă a voievozilor
coborînd de pe ziduri și sărutîndu-ți
mîna albă, în cașmiruri pitită
precum soarele, iarna, în ochii țăranelor.

TĂRAN MURIND

— detaliu —

Lacrima prăbușindu-se-n țărină
cu acel zgomet de monastire sfîșîndu-și
care se aude cînd elefantul bătrân
de bunăvoie pică-n prăpastie
și pulberea ce se ridică amenințător
ființa
peste lume
ca ciuperca unei bombe atomice.

PREMIUL REVISTEI „TRANSILVANIA”

Ioan Evu — Hunedoara

PASARE DE TRANSILVANIA

Ce fel de pasare să fie aceasta
și despre care timp vorbește ea
de parc-ar plînge clopoțe-nghete
în turla mumei Transilvaniei?
Că prea nu urlă cîntul ei,
nu hurui-e-n auzul lumii
și nici în ceară din urechi
nu lasă răni adînei, de gheără
Așa cum trece parcă-i scarabeu
cu pas tîrșit prin colburile serii,
poate — un vulture rănit,
un șoim trăgînd să moară,
Doamne, ce fel de pasare
să fie aceasta?
De unde bea se strică apa
pe unde zboară pîrjoilește iarba
și-n urma ei voi auziți copilul
cum plînge-n albia de lapte.

FERESTRA DE APĂ

Oho, cum mai vedem noi lumea
prin geamul de apă!
Fericiti înotători cu trupuri preazvelte,
scufundători norocoși în adîncurile
imediatei realități
aduceau în gură rubine de pret
sub privirile noastre admirative.
Numai în ochii lor plutea un mil
cu miros de plantă marină.

Si-n timp ce noi abia mai țineam
pe umeri scheletul acelei mări
— dispărute demult fără urmă —
pe scara lui se înălțau la ceruri saltimbancii,
fachirii cu ace lungi însipite în piept
pășind pe raza reflectoarelor ca pe sîrmă...
Fericiti noi, dar și mai fericiti ei,
fachirii, acrobații pe funia luminoasă
a farurilor sub cupola de aplauze.
Numai de nu s-ar strica sursa electrică,
de nu s-ar frînge raza —
de n-ar cădea în plasă,
peștii zburători!

RÎUL ASCUNS

Pînă se rupe rîul din matca de pămînt
cu buzele arse va trebui să cînt.
Sigiliu ros pe margini în acest veac grăbit,
cum se desprinde graiul de flacără lovit,
deasupra lui sînt păsări, mai jos e-un gol de stea
la mine-n trup din strigăt un înger va cădea...
Mă rog de tine, rază, să-i fii mormînt ușor
cum umbra unei aripi pe umbra unui zbor
mă rog de tine, noapte, să-i fii mormînt curat
cum straiele de mire pe umeri de bărbat...
Deasupra mea e cerul, mai jos e-un gol de stea
la mine-n trup spre ziua un rîu va înnopta.

PRIN COLB DE VEACURI

Coborîtori din mit, în straiță
cu miez de lacrimă curat,
cu greul munților în circa

pe scara veacului surpat.
Coborîtori din calendare,
prin colb de veacuri — din arhive,
vor mai aduce în orașe
de la pămînt străvechi misive.
Ei, voievozi fără armură,
ei, doar în straie de țărînă —
descălecații nemuririi
în Mare Patria Română...
Ei dacă nu au fost citați
în vreun fals jurnal de seară,
cu fier de plug s-au iscălit
pe rădăcinile de țară.
Cu ușurință poți citi
semnele zodiei străbune
de la întîiul răsărit pînă la ultima genune,
sînt voievozii anonimi — părinți strămoși,
țărani adică,
ei — temeliile de neam
pe care țara se ridică...

PREMIUL REVISTEI „TRIBUNA”

A. Emilia Poenaru — Sibiu

PRIMA REVELAȚIE

lui Lucian Blaga

Mi-a apărut în somn iată cum:
răsăind din izvorul preacurat.
Picătură inefabilă, oval ursit să se înalte
întii pe un podmol de lut.
Bănuind apoi în nervurile frunzei
clorofila celestă
inima soarelui unică.
Adincindu-se în frageda eternitate
a unei singure flori.
Iată: Poetul e iarăși
lacrimă în ochiul Zeului.

JOCUL CU O TRANSCENDENȚĂ GOALĂ

Semen al meu
te vei apleca și tu peste marginea lumii
Ochii tăi vor vedea
urechile tale vor auzi
gura ta mută va rămâne

Expulzat din materie
vaietul meu e taifun
hălduind printre stele
Spații vuind de chemări
spre tine vin

Înfricoșat te vei întoarce
și de trei ori
sărută țărâna

Și vesnic să tacă
să tacă

SINTEM CUVÂNTUL

Iubito

Vino să despiciam materia
de o parte tu de cealaltă cu
pe buzele craterului

Sărutul nostru

va ișni ca o lavă
și va curge departe de noi

Sintem cuvântul de început

Vino să despiciam materia
în două
de o parte tu de cealaltă cu

Așa va fi în veci

*

Un melc tirăște luna prin cercuri
Ascult.

În piept, statonic fierastrău:
e zgomotul ieșirii coarnelor.

Lună lună
am să te duc la Dunăre ...

MARELE ZEU ÎNTRE

între emisfere
un imens hamac de indiferență
ceva miere a mai rămas
(o, cumplit de pușină)
și două trei farfurii
ce n-au devenit încă zburătoare

Mîngîietoare ca un duș rece
veni deodată ea
Luna de pelin

Și doamne cum se mai leagăna
în hamac toată ziua toată noaptea
fredonind fericită
„Plaisir d'amour ne dure q'un momment“

PREMIUL ZIARULUI „UNIREA“

Nicolae Nicoară — Baia de Aries

INCHINARE LUI LUCIAN BLAGA

Mă încchin ție, Blaga Lucian,
Mă-nchin îngînduratei tale ființe,
Aici, la noi, cu fiecare an
Sîntem datori mirabilei semințe.

Se face ziua peste așteptări
Și peste satul veșniciei tale,
De-atîtea flori ce-am risipit prin gări
Peroanele sunt roșii de petale . . .

A fost o vreme cînd s-a ntunecat
Ochiul tău adînc, răscălită,
De douăzeci de ani a lăcrimat
Lumina lui în Lancrăm, sub răzor

Și s-a prelins prin lume val cu val,
Erai al lumii și al nostru, Blaga
Si această zi întîi de Festival
Din adevărul lui își trage vlagă.

Dintotdeauna pe acest pămînt
Oamenii au fost și răi și buni,
Primește, dar, omagiul nostru sfînt
Din Patria gorunilor străbuni

Mă încchin ție, Blaga Lucian,
Mă-nchin îngînduratei tale ființe,
C-aici, la noi, cu fiecare an
Sîntem datori mirabilei semințe.

MIROSUL DE PINE

Ce sfînt e miroslul de pine
seara coboară în oraș
precum un păstor
obosit de tălăngile veacului,
cu rășina prelinsă pe sufletul lor . . .
Deschideți ferestrele
și tot ce se poate deschide
liber să treacă
Măria-Sa-Miroslul de pine
prin existența mea poluată
a clipei,
el,
singurul semn al duratei
și-al ordinii publice.

ROATA DE APĂ

Roata de apă se-nvîrte într-una,
Așa ne-au lăsat-o străbunii-nvîrtindu-se,
Râul nostru n-a secat niciodată
Între malurile albastre de plîns . . .

Cine mai știe din trupul țărăniilor
Cât aur s-a prelins pe obadă,
Cât argint și cât suflet de dac,
Mereu într-o altă, străină baladă.

Sub munți constelații de rouă se-aprind,
E ceasul în care minerii coboară,
Și roata de apă se-aude scrișnind,
Sudoarea ei nu mai aluneca afară . . .

SE FACE LUMINĂ

Mîna mea scrie poemul acesta
cuvînt cu cuvînt,
ori mîna străbunilor mei? . . .
Roata se-aude cum frînge
neliniștea gîndului
neîmpăcat.
Se face lumină sub geana
pădurilor,
ori sufletul munților
se-ntoarce acasă
din tristul surghiun?
Cîtă Pace
e-n aerul acestui Muzeu,
veșnicindu-ne patria singelui!

PREMIUL U.T.C. — ALBA
Dumitru Mălin — Alba Iulia

LANCRĂMUL VEŞNIC

Tot înspre Lancrăm sufletu-ntindem
Să te cuprindem, să te cuprindem
„Puterea, sîngele, mîndria, totul“
Tie-ți întind mieii gîndului botul
În zori dacă săntem taină și pară
Cenușă râmînem, cenușă spre seară.
Picură vulturii peste goruni
Mare-Înțeleptule dacă ne-adună
Spune-ne nouă cum spune-ți-ai ție
Misterul poemele cînd și le scrie?
Noaptea sub lună gemînd de lumină,
Raiul sau iadul ne-ndeamnă la vină?
Cine deasupra ține cîntarul
Mare-Anonim precum Marc-Amarul?
Mîinile lui încă harnice toate
Ne izgonesc dinspre viață spre moarte
Dar și dinspre moarte înspre viață
Prin întîmplare și prin speranță
Ne mustră izvorul ne tînguie Floarea
Că ți-am uitat uneori sărbătoarea
Dar săntem pribegi prin senin și prin ceață
Giulgiu ni-i lacrima ta peste față
Lumina ne doare de numele tău
Muntele nostru cît Dumnezeu!
Izvor lîngă Lancrăm, cîntec și taină
Prin cîntec râmas însăși timpului haină
„Trei fețe“ astîmpără Înțelepciunea
Manole-mplinește prin Mira minunea
Manole și tu visător lăcrimat
Lancrăm mai veșnic decît Lancrămul sat
Sat înspre care sufletu-ntindem
Să te cuprindem, să te cuprindem.

RUG PENTRU ARIPI

Nu știu ce fiară să mai fiu,
E spartă privirea mea —
meduză transpirînd.
Prin aer intru pînă se roșesc
cămașile pe mine sfărîmate
și altă vindecare nu mai știu
decît o iarba-albastră de mînie
care-neconjoară gleznele la pomi
silindu-i să adoarmă-n vînt,
înalții,
ca și ei sănt și eu, orele mă smulg,
și-n locul meu cresc sunete și spații.
Ispită sănt în ochii tuturor
mă îmblînzește-o vîrstă-ntortocheată
caut un urlet, unde să-l găsesc,
cu dinții negri să ameninț clipe
apoi mă arunc direct pe rug
cîntind duios pînă ce-mi arde-aripa!

DRAGOSTE

Aceea a fost într-adevăr dragoste
mai trăiește și-acum în păduri cafenii
cînd se animă de lună mestecenii
în văile putrede, văile.
Dragoste într-adevăr a fost
dacă-și știe și-acum așteptările
lacrimi căzute-n fintîni
de prea multă privire spre tine
de prea multă privire.
Intr-adevăr dragoste a fost...
Dimineșile ascunse în crînguri
pe paturi de mușchi nădușite
în singura toamnă, în singura.
Trag oblonul la inimă. Adorm.

Mâine ardem în ierburi cît para.
Deși dragoste-a fost, o ascund
într-o toamnă de gînduri bătrîne
s-o cunune măstecenii, seara.

NELINIȘTEA ȘIPOTELOR

Nu am înțelepciunea șipotelor seci
să vorbesc despre dragoste
și despre moarte
cînd aud munții cum de dorul
stelelor
oftează noaptea pînă-n adînc
și vîntul tînăr le ia departe,
în brațele lui ele ard
mai înalt...
Ce să fac eu
care nu sînt nici munte
și nici în șipote
nu mă mai scald?

Nu despre dragoste și despre moarte
poate să-ntrebe
flacăra mea
și totuși seamăn cu neliniștea
șipotelor
cînd îmi trece pe-aproape
legăndu-se-o stea.

PREMIUL U.T.C. — ALBA
Ana Vîrtei — Negru Vodă

OMAGIU

Orice cuvînt partidului l-închin
Şoptit, ca o culoare-n curcubeu
I-aduc în dar culoarea unui imn
Sî sărbătoarea cîntecului meu
Bărbatului ce stă în fruntea sa
Cu mii și mii de stele împrejur
I-nchin în zorii albi destinul meu
Ca pe un spațiu nesfîrșit și pur.

ANIVERSARE PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Poemul tău
mare cît țara
Bogat și frumos
Cît oamenii
Ce fantastică stare
A acestui poem!
Sub bolta lui,
Lumea fără de număr
Te ascultă
Sî gîndul ei
E-n gîndul tău
Care mă caută acasă
Dînd rosturi
Vietii

SCRIU ACEST POEM

Pe băncile de grîu ale patriei
Scru acest poem
Cu scame de aer pe palme.

Sub cerneala de aur
va traspira poemul.
Grîul va contesta
Arșița cîntecului.
Vîntul își va îmbrăca familia
Într-o cămașă de in
Gîndurile se vor naște
Din dragoste
Într-o placenta albastă
De cer.

LA LANCRĂM

La Lancrăm,
Fluture galben
îți cercetează noptile
așteptînd,
Într-un sfîrșit de noiembrie
Trecerea tatălui
Prin încheieturile argintii
Ale zorilor.
Această febră transparentă
A locului de naștere

PREMIUL U.T.C. — SEBEŞ

Elena Plămadă — Alba Iulia

DAR CINEVA MĂ STRIGĂ LÎNGĂ PLOI...

M-ar bate Dumnezeu dacă ar fi să uit
cît cer am adunat în clipa trecătoare,
cîtă eternitate am dăruit cenușii,
cîti muguri am ucis, nepăsătoare

Și m-ar mai bate iarăși Dumnezeu
dacă uita ce dor mi-a fost de tine
copilul meu subțire de pămînt
averea mea, durerea mea de mîine.

S-au înecat în fum atîtea lunci
și-atîja brazi am îngropat sub secure
încît mă retrag uneori în tacere
ca într-o uscată, pedepsitoare pădure

dar cineva mă strigă lîngă pfoi,
cineva mă ridică la o masă de scris
scrijelindu-mi pe tîmplă semnul lung al mirării
și cerul rămîne prin lacrimi deschis.

DUPĂ LEGEA LUMINII

După legea luminii, mă doare lumina;
după legea pietrelor, sănătătoare
gîndesc în limba iubirii mele
aceeași care m-a făcut muritoare.

După legea pămîntului meu mă întorc
cu fiecare drum tot mai adînc în iubire
ieri zilele erau niște cai năzdrăvani
alergînd prin trupul meu la nesfîrșire.

Astăzi cînd floarea lumii mi-e rană,
după aceeași lege a pămîntului meu,
mă zidesc în adîncul cuvintelor, gravă
de parcă m-aș ruga unei lacrimi de zeu

Pe umărul stîng se mai zbate o pasăre,
pe umărul drept se aprinde-o lumină;
legiserat de iubire cuvîntul mă face
bogată, săracă, sau plină de vină;
în visul cu cai și țărînă fierbinte
sint lacrima mamei trecută-n cuvinte

MAI — MARELE

Ci iată, Mai-marele, ciudatul anonim
stăzile se crispează sub pașii lui obosiți...
— bună seara, domnule, e frig, arde vîntul
nu-i nici un motiv să fim nefericiti
în schimb avem motive și fiecare gest
anulează în trupuri nisipul, rugina
și pentru moarte ar fi cîteodată motiv
dar mult mai de preț e lumina.

BALADA CELUI SINGUR

Bate-un tîlhar în noaptea de vară
ia, doamnă, crinul și mă omoară
am fost zadarnic și-am fost plin
de rătăciri, femei și vin
am fost pămînt și am fost cer,
am fost de lacrimi și de fier
am fost plecat și nicăieri
bătrân și tinăr în dureri
am fost un număr sără soț
am fost de ceață și-am fost hoț.
Ia, doamnă, raza mea din pleoapă
și fă-o zbatere de apă,
ia-mi carnea albă de pe mâini
și fă-o cruce pentru ciîni
din timpla mea fă curcubeu
sint doamnă trist și derbedeu
urit de lume și de mine
dă-mi două morți să-mi fie bine.

**PREMIUL CONSILIULUI JUDEȚEAN
AL SINDICATELOR — ALBA**
Ştefan Bratosin — Călăraşi

NOTE DE CĂLĂTORIE

multă vreme nu voi rămîne în orașul vostru
drumurile mele doar se înnoadă aici precum o
batistă
voi fi scos prea curînd de la brîul negustorului
și voi auzi soarele cum mă bate pe umăr
și îmi aduce în pumnii ca pe un proaspăt vînat
mirosul cîmpiei cu sîngele încă fierbinte —
verdele crud împinge la carul meu cu nădejde

MONUMENT AL NATURII

Cînd omul începe să iubească ochii sunt primele
râni
pe acolo curg constelații întregi pînă cerul rămîne
cu o singură lacrimă căzătoare numai și numai la
moarte
și incep imbrățișările care astăzi numai coaste îmi
sînt
tinerii ctitorii de noi catedrale făceau planuri
frumoase
ghemuiți în inimă abia mă zăreau în palmele lor
topeau orologii de aur să-ntindă punți pentru sînge
și cîte și mai cîte nu făceau
și munca lor călca asudată pe lume pînă-ntr-o zi
cînd obosită
sămînța și-a tras țărîna pe cap și a vrut ca să
doarmă
n-a mai văzut lumină niciodată de atunci
și drept aducere aminte pămîntul a fumegat un
strîmb copac

RECRUTUL

Intr-o zi tîi s-a spus că ești cîntec
și te poți întoarce la părinții și frații tăi
care îți scriau și îți trimeteau bani
și tu de care nu s-a întrebat nimeni dacă ești sau
nu
pus pe note ca să fii solfegiat de cei pregătiți
care ai fost încălțat cu bocanci și acoperit cu o
manta de soldat
care tuns la zero de un caporal gras și peltic
ai învățat să bați pas de defilare de cădeau frunzele
din copaci
care te tirai pe coate și pe burtă și îți beai sudoarea
din mască
și care umblai seara cu zahărul în buzunar
să îl pui în castronul delicios cu macaroane cu
brînză
care făceai programul de seară la lumina umilă
a unui băt de chibrit cu soarta umilă și blestemata
ți-ai luat dorurile ai ieșit pe poartă spărgînd
semințe
și la prima filă albă ai tras o beție

CA O CASĂ LA MARGINEA CÎMPIEI

e viața mea
crivățul răscolește zăpada în jurul ei
fumul urcă speriat printre fulgi
fără gard doar cu urmele săniilor
cu geamurile măzgălite de lumină puțină și caldă
copile ai întîrziat mult
am ieșit cu picioarele goale de cîte ori scîrția
salcimul din ușă
acum numai eu mai veghez

ai casei visează spice grele aplete peste cărbuni
aprinși
aburul nu mai încălzește bucatele de pe masa din
mijlocul odăii
trebuie să te mulțumești cu un aşternut alb
sub care moțăie ca într-o gară veche
așteptările și plecările unei iubiri fără odihnă

**PREMIUL CĂMINULUI CULTURAL
LANCRĂM**
Ion Minzălescu — Brașov

Din ciclul: „Pridvorul de sub stele“

VLAD

înă Dunăre,
ghiaurul Vlad,
e o spadă,
turcii
știu moartea
dincolo de apă,
sultanul, însă,
e poftit ca să vadă
Carpații,
spre cer ridicăți,
ca o țeapă.

STEAUA DOMNULUI IOAN CUMPLITUL

și vine o vreme pieziș fulgerată,
ce tulbură liniștea apei, în zori,
cînd Ioan Cumplitul ni se arată,
între cămile și vulturi, de patru ori.
ca o icoană, ochiul lui, rotund și sfînt,
prin care curge Dunărea, ca printre-o rană,
îmbrățișează universul lăcrimind,
împovărat cu fața lunii, dinafără.
de patru ori răstignit în țărîna,
trupu-i domnesc, împărțit și furat,
căzu steaua lui într-o tristă fîntîna,
ce cu apă-solie, pre noi ne-au luminat.

PECETEA

e o vreme
ca și cum ai lovi cu o piatră
în tristețea unui izvor
și liniștea lui albastră,
tulburată de-o stea,
s-ar preface în dor ...

peste rădăcina altoi,
retezată,
fulgeră, fără veste, în zori,
secure pătată în zilele sfinte;
străvezie, lumina lunii;
piezișă,
pulsa acest plâns milenar
în Părinte.
rămîne ceva ca o pecete,
ca o iarnă,
anume lăsată peste un hrisov domnesc,
înnobilat cu singele celor Patru Fii,
din neamul valah,
Brâncovenesc.

ALBA IULIA

sfînta treime a Neamului
ca un triunghi echilateral
rotunjește pădurile
pe-o gură de rai,
în rotirea de vulturi și stele
peste trei munți uriași,
care sprijină Capul
cel cu Trei Luceferi
al Domnului Mihai.

PREMIUL CONSILIULUI ORAȘENESC AL SINDICATELOR SEBEŞ

Valeriu M. Sivan — Sebeș

ALBĂ ÎNTRE NUFERI

Sub cerul lunii, albă între nuferi
c-o vioară baladă Partidului cînți, Ana
te aştepă să vii, sunînd inima o aud;

Te strig, ecoul răsună în grădină,
cocorii trec spre nord, reci
ca umbra unei voci, floare de aur crește
din arcușul tău ...

C-o vioară în mînă cîntec Patriei torci,
soare se înalță din turbine,
orologul strigă a Daciei vechime ...

Răsună în zări o limbă de elopot, de aur
calea lactee surîde, inima
tie îi-am dat-o, Steag Tricolor,
ninsă lumina și-a ochiului stea!

JERTFĂ

Mihai,
ai cîntat lumina Unirii
în luptă, dar flori n-ai aflat,
cer stins, fără stele, fără soare;

Cu focul sfînt și crezul
ai unit în stemă surorile Române
și ai nins falni ca idee;

Ai înălțat făclie de aur
pe cerul Patriei unite — ca azi —
în anotimpul alb
Marele Urmaș...

Viteazule,
dormi în pace în Cîmpul Turzii,
astăzi, lumina Unirii-i
Cîmp deschis cu flori.

IUBIRE

—poetuui Ion Mărgineanu—

Nu scuturați ramuri negre
în calea popoarelor cu Flori Albe
pe frunțile gînditoare
ce doresc liniștea meridianelor
luminând cu ele iubirea omului-frate.

Însămîntați demin pîinea și sarea
și nu pătați paralelele
iubirii omului-frate!

Ploaia cadă, sună în maluri
și lumineze crîngul lumii cu grîne,
dar nu nașteți sabiiile urii
talisman pe inima Terrei!

Nu scuturați granițele, soarele
cu eclipsele de pulberi,
nici floare neagră iubirii omului!

Dacă vă numiți Alfa
nu vă înfășurați în odăjdi de uraniu,
ci luminăți cu atrinul sudoarea
pînii înînilor omului
înălțate spre constelația liniștii
și iubirii;

Vrem să trăim în cămăși albe
înîngă focurile noastre românești.

INSTANTANEE DE SUFLET DESPRE FESTIVAL

Izvorul din Lançrâm este izvorul din care
astați, la prima ediție a Festivalului național
„Lucian Blaga”, am sorbit o lacrimă și-o stea...

MIHAI GAVRIL

Este o inițiativă care i-a mișcat pe toți cei care
îl iubesc pe marele poet, nu clasic, ci permanență,
prezență vie în cultura românească. Readucerea
lui Lucian Blaga în centrul vieții noastre literare
este un eveniment.

VIVI GHEORGHIU

Lucian Blaga reprezintă una dintre dimensiunile cele mai originale din marca poezie post-eminesciană. Nu are suport părere că a asimilat
eminescianismul, ci l-a purtat în suflet, s-a născut cu el. Numai așa se explică de ce la el nu
există epigonism. Apropierile pe care le-am întreprins constituie probe pentru confluențe și nu
pentru influențe. Înrudirea dintre ei e consubstanțială, structurală și nu de filiație. Asocierea
numelor Eminescu-Blaga se impune de la sine,
căci sunetul unic al liricii lor este sunetul pur al
limbii române ce se-aude în Bucovina, ca și sunetul Lançrâmului, unde ne aflăm în apropiere.

TEODOR LATIS

Poate o să vi se pară nuștiucum, dar eu, de
fiecare dată când îmi era sete, aduceam apă din
izvorul lui Lucian. Odată, îmi amintesc că și azi,
era să mă muște un șarpe.

Cred, și azi, că era șarpele poeziei...

IONIȚA RACHITĂ-LAŞITĂ

... e un gest de o nobilă sensibilitate cinstirea memoriei poetului Lucian Blaga la el acasă...

VASILE MORAR

... În urmă cu câteva zile, la 6 mai, s-au înălțit două decenii de la intrarea în neființă a celui mai de seamă fiu al acestei inimi de țară, în care astăzi, noi, avem prea fericitul prilej să-i cinstim numele și opera, adeverată piatră de temelie, dar și pisc înalt, ce a dat nouă strălucire culturii românești...

TRAIAN PATRĂȘCANU

La douăzeci de ani de la moartea lui Lucian Blaga nu mai suntem la vîrsta copilariei postumităii sale. El e în Lancrâm, în Sebeș, în universalitate și-n noi, în factura simțirii, în înfățișarea peisajului, în semințe și-n somn, în toată această mare trecere care se urmează neclătinată.

VASILE CUCU

GÎNDURI PESTE ANI

Coboară și astăzi de pe stînci bătute de vînturi aspre „capre negre, roșii, albe”, la fel cu cele care l-au încînat pe cel care medita pe bușteanul răsturnat la colț de stradă, cu ani în urmă, în vara lui 1903.

Lucian Blaga, marele poet-filosof, s-a întors poate peste ani aici, la Căpîlna, unde și-a propus să-și linistească „inima după un zbucium tîrziu al vieții”. L-a încînat natura sălbatică, roata acelei mori ce părea că se învîrte „chiar de la începutul lumii”...

Dar peste zeci de ani, pilonii morii s-au tocit de timp. Gînditorul nostru n-ar mai auzi decît apa repede a rîului izbindu-se în dărîmăturile care n-au rezistat pînă la sfîrșitul lumii. „Zăvoaiele și

pripoarele” au rămas aceleași, poetul le-ar privi cu atenție și ar descoperi în partea de sus a satului marele șantier care-i tulbură linștea, muntele a căscat o gură enormă și adîncă, șarpele galeriei străbate adîncimile și visează să prindă în mreje rîul încă liber. Căldarea satului s-a extins, singuraticii o coboară din vîrful muntelui să pună o piatră la temelia uriașei hidrocentrale.

„Drumul capricornului”, pe care cu greu a urcat o zi întreagă familia Blaga, aleargă acum neted printre munții pitiș sub pădurile ce-au mîngîiat fruntea poetului ce, cu nostalgie, nedumerit, privește căruța care rămîne în marginea drumului dată la o parte de mașinile grăbite să ajungă acolo sus. Meditația pătrunde vremea ce-a lucrat repede și bine. Nu mai putem spune: „Nimic nou nu se întimplă niciodată aici”... „Umbra... marea umbră ce a ținut acest sat la adăpost” s-a retras ușor și imensul șantier s-a mutat aici de-a lungul și de-a latul văii.

„Șuierul de ape” e același, coboară din creștetul muntelui ducînd gîndurile poetului la Marea cea Mare. Apele, care au fost martore la „marea întîlnire cu muntele”, astăzi supuse, nu mai duc buștenii grăbiți să rescopere lumii ocupăția străbună a muntenilor, ci cristalele incolore împărtășie lîne raze de lumină în casele trainice de piatră și cărămidă.

EUGENIA TĂRÎTA

SUPRAFETE

și cuvinte
mustesc
cu țipătul noii mame
cu geamătul noului orfan
cuvîntul ia cuvîntul
peste cuvînt
întăvindu-l
cuvînt
înhămat la căruța de oase
te biciuie răcerea, vrerea ...

GEO ALUNGULESEI — ALBA IULIA

NEVOIA DE NINSORI

Cad zăpezi peste morminte
foșnet de mătase
peste galopul cerbilor mai tari,
peste roți de moară și lanuri de fete
cad ninsori în sîngele torrente.
Sirenele istoriei ne strigă de cart
cum primul tunet cheamă
efortu-n verde pur.
Mai sunt pămînteni,
atavice porniri,
mai scheaună în cîte-un craniu deformat
ici-colo cîte-un gînd obscur,
mai strînge cîte-o mamă la sîn o uniformă
cu linia privirii pierdută-n infinit,
mai cad zăpezi prin cimitire
ca un mileniu înțelept,
ca o bunăvestire.

APETREI PETRU — ALBA IULIA

BALADA BUCOVINEI

Sunet de aur
peste durerea sufletului
leagă-mă arcuș de vioară
Să cînt copacilor „crai nou“
la Stupca, unde poienile
au îmbrăcat în triluri
„Tricolorul“
O, sunet de aur,
Mamă Bucovină —
icoană ce mîngîie busuiocul
din sîngele mormîntului
împrospătîndu-i balada.

CAMELIA APOSTOL — ALBA IULIA

BLAGA

Se zărește un pom
Crescut pe coama de stîncă
Sus, ceresc de sus.
O scuturătură pămînteana
și cretele de stînci se aplacă,
Il coboară la capăt de izvoare,
Poamele transparente au căzut ...
Celealte se rostogolesc pe văi
Prin cîmpii, galbene, se simt,
Se împrăștie prin holde,
Spicile horesc
și totul
se prinde într-o armonioasă horă.

IOSIF CIBU — SEBEŞ

VIS CU PESCĂRUŞI

Doar o clipă de mai poți să rămii
Apoi vei pleca din cuvînt
Cum frunza de pe ramul tomnatic
O desprinde năpraznicul vînt.

Doar o clipă, tăcere apoi
Eu voi trece plîngînd neuitarea
Impudica stare, de mult a trecut
Pescăruşii îmi întunecă marea.

Te-am iubit, te-am urît, te-am dorit
Cuvintele tale sunt păsări de pradă
Şi ochiul de cer la care priveam
Se aşterne pe noi o tăgadă.

O clipă doar de mai poți să rămii
Să simțim ce înseamnă uitarea
E strigătul nopții ucis în cuvînt
Pescăruşii ce întunecă marea.

FLORIN CONSTANTIN — ALBA IULIA

PENTRU TOATĂ LUMINA

Am alergat la pădure:
— Te rog, fă-mă copac,
dă-mi frunze,
vreau să-i sorb soarelui
toată lumina
pentru a-mi hrăni sevele infometate
iar frunzele mele să îngîne doine
cu foșnetul lor...

76

Am mers apoi la păsări:
— Oh, făceți-mă ciocîrlie!
Vreau să zbor acolo sus,
sus de tot,
lîngă soare,
și de acolo să cînt oamenilor.
Nu se poate, mi-a răspuns pădurea,
Nu se poate, păsările mi-au răspuns
Am rugat atunci apele:
— Luați-mă cu voi,
voi învăță să curg,
să fiu asemenei vouă.
Vreau să cînt oamenilor
cu glasul vostru,
cu undele mele!
Nu poți fi apă, ești om — mi-au spus
cu întuneric, cu lumină, cu întuneric
M-am privit speriată:
eram
o frunză fluidă
zburînd spre soare,
cîntind.

LIDIA DAN — SEBEŞ

JERTFA

stelele cad
precum bolnavii
tînărul dac
în altar
își învăță solia
din pumnii
aripi de pămînt
mai fură ultima mîngîiere
frații săi
îl îndeamnă spre cer

77

iubita
îi ascute cele trei suliți
iar Tânărul dacă
zîmbind
din altar
o sărută pe săn.

LUCIAN MARCEL DUDAS
ALBA IULIA

IZVOR

— memoriei marelui Blaga —

Ai coborit cu lumina
în misterele primordiale
ca să-ți celebrezi „corola de minuni“
în liniștea pietrificată;
cuvântul tău —
înmiresmate petale,
cumpănă între suflet și trup.
Insetat călător
ai poposit în amurg
la izvorul din amurg
la izvorul din izvor
cu limpezimi de vocale
cu descîntec de dor.
Cu pașii profetului
drumeteai prin cruguri,
fluiere-muguri
și într-un tîrziu
ai răsărît stea
pe bolta lacului de azur
cu „negrii cireșii“ împrejur.
Cum au trecut an de an
primăverile verzi
adunîndu-și argintul florilor
în troian.

Gindurile tale lucide
au rămas să rodească
în solul fertil transilvănean.

VICTOR FAT — ALBA IULIA

CINSTIRE

Toamna,
Pădurea
a vibrat: Iancu ...
cu gene ude
cu buzele arse de dor
Cu trupul sfîșiat
De durere,
înfiorată a foșnit: Iancu ...
Vîntul
Cu chip răvășit
Pesta lume
A suspinat: Iancu ...
Rîurile
Cu mîini reci
Au restogolit
Lacrimi de piatră: Iancu ...
Munjii
Cu suflet de aur
Si frunzi îngindurate
Au murmurat: Iancu.
Fluierul
Cu glas doinit
Sub degetele tristeții
A chemat: Iancu ...
Moții
Si-au revărsat inimile
Pe piatra cioplită
Aprinzînd focul nemuririi: Iancu!

FELICIA LIPOVAN FÖLDVARI
ZLATNA

CLOPTUL LACRIMEI

Să nu mă doară ochii
de prea multă lumină
cîtă pătrunde-n cuvinte
și-n inima preschimbată-n grădină,

Aș fi un anotimp cîntat de ciocîrlie
pe un deal de lacrimi
ca strugurii-n vie.

Să nu mă doară clipa
din care mă desprind,
cînd, bucuroasă-n spațiu
urcînd, recad în vid,

Aș fi aşa cum sunt
fără căutare și fără împlinire,
clopotul lacrimei liniștit
ar suna, sfîșiat de iubire.

EVA GROZA — ALBA IULIA

OBÎRŞIE

Mîinile mele întinse
cuprind stejarul
din pragul pridvorului
neamului meu.
În umbra lui
călcînd vecia ierbii
trezesc din somn oierii
care au purtat în vise
blinde miorîte.
Mi-alunecă palmele
pe răbojul timpului
simt mîngîierea
cioplitorilor în lemn.
Deplin împăcată
sărut obîrșia neamului,
pe matca sufletului
curge lumină
din grele ulcioare de lut.

RODICA HATEGAN — SEBEŞ

CEREMONIAL

Nu insistați, eu nu-l cunosc pe Blaga,
El nu a existat pentru a-L ști
Doar bănuit că undeva prin lume
Un filosof de cer s-ar plăcisi,
și-ngrîjorat de murmurul oglinzi
aplecă ramul pîn' la ochii lui
Culege fructul care mîine, poate,
s-ar dărui de bunăvoie orișicui.

PAUL GRUIAN — ALBA IULIA

ARIEŞUL

Eu curg din miezul acestor munți
Neînfricat ca Horea,
Oricine apa-mi poate bea
De pleacă-n luptă
Ori la nunți . . .

N-am izvoare tulburi
ci numai porți deschise
pentru piscuri,
pentru vise . . .

Și nu uitați!
Pe Iancu Avram
l-am plins cu fluiet străbun
din ram sfînt de gorun . . .

Nestinsă a noastră iubire . . .
în Apuseni
românii au scris pe nemurire
cu apele mele,
cu vînturile Carpaților,
cu sîngele Tricolorului — Frate!

GEORGE IOACHIM — ABRUD

LUI BLAGA LUCIAN

Din ce genuni; absconsă, lumina ta pogoară
Prin ploaia sculpturală a bobului de grâu
În germinarea forței pocalului de rîu
De-și face auzită tăcerea-n roți de moară?

Tăcere reflexivă, urcînd peste tăceri,
O jertfă pentru sine și moartele cuvinte
Un grădinar al limbii, tenace și cuminte,
Salvîndu-ne prin spirit de oarbele poveri.

Flămîndă frâmîntarea urcînd pe verticală
Însemnele esenței, puterea în destin;
Prin timpul tău malefic, adesea cabotin
Smulgîndu-ți de pe frunte cununa triumfală —

Azi, te aştept la Lancrâm cu porțile deschise
Ştiu c-ai să vi; poetul nu moare niciodată
Doar se retrage-o clipă în sine-mpovărat
Să își adape zborul pentru alpeste vise,

Te-aud cum bați în bronzul statuji, lăcrimînd
Peste-un pahar cu vin umplut pe jumătate . . .
„POEMELE LUMINII“ mă lumină curate;
Și iarăși simt Poetul, de timpul său flămînd.

IOAN LANCRĂJAN — ALBA IULIA

PHOENIX

Mai cerne o poveste albastră
Mai arde focul
Ce a aprins pădurea
Sâgeată infiptă
În pieptul pămîntului.
Torrentul sălbatic mai fierbe
Și cuvintele domesticesc viața
Învelită-n o mie de pînze
Mai sunt încă cifre
Se mai produc și eroi
Dar norul e atîț de aproape
Pentru a te întoarce în lumină
Să-ți fac patul
În ochiul întredeschis
Al eternității.

ANGELICA LUPE — SEBES

FLAUT CÎNTÎND LA MARGINEA LUMII

Lîngă iubirea ta
ciocîrlie devine sufletul meu;
Dacă n-ar trebui să te priveșc
la ce mi-ar folosi ochii?
Cînd mi-ai trecut pragul sufletului
ușa s-a închis pentru restul lumii —

Împreună călătorim printre astre
ignorîndu-i pe cei ce nu pot ajunge pînă la noi...

Acum sănt mesteacănul de la marginea drumului —
sânt aici pentru a-ți oferi umbra mea.

Unitate de măsură nu există
pentru a măsura bucuria de a fi cu tine,

Iar când îmi vorbești
flaut aud cîntînd la marginea zilei —

MARIA MÄRGINEAN — ALBA IULLA

POEM CU ATOM

Eu tremur, el știe, tu simpi și vezi
Spaima accluași atom păcătos
Nu vreau să moară capra cu trei iezi
Nici sinceritatea mersului pe jos

Iubirea mi-o plimb pe cîteva hectare
Într-o seară obeliscul îmi pare un dop
Înfipt între cer și strada foșnitoare
Ca lanul de porumb din preajma unui plop.

Buimac și somnambul, într-un parc
Te sorb ca un articol de ziari
Albul și galbenul strident le remarc
Afectul lucrează, spaima, foamea dispar.

Aerul miroase a toamnă și gutuie macerată
Orașul îmi pare pe ape o lotcă
Noi plutim ronțâind ciocolată
Tîrziu remarc reașezarea prețului la vodcă.

Pietonii, fauna străzii pestriță
Pasivi privesc trecerea noastră domoală
Vitrinele afișează frunze de viață
Toamnă tîrzie, atomul clocoște a boală.

E capătul străzii, totul e bine
Duca-se-n centrale, atom păcătos
Important e că sănt lîngă tine
Și-n ce spun, nu vreau să fiu mincinos.

NICU MURGAȘANU — ALBA IULLA

TOTEM CU PORUMBEI

Nu vei primi nici apă nici dragoste
pentru căderea păsării
și nici
legea tristului prieten

Tabăra incendiată-n zadăr,
entuziasmul smintitului cerb
boncăluind flămînd sub ogive,
răcutul șiu
blînd invingător de pustiuri,
lată
prețul supunerii.
Degetele noastre
mîngîie tulipa înaltă a soarelui
firava,
degetele noastre cern marea.

Răzbunător și fără de nume
Tu
nu vei primi nici apă nici dragoste
în oetate.

REMUS REDNIC — SEBES

LANCRĂM

Arzi făcie!
În trunchiul pămîntului,
În lacrima cîntului,

În coamele roibilor,
Arzi!
Din grînele aprinse,
Din florile ninse,
Să-mi ţeşti o mantie,
Ca liber să-mi vie,
Pe-un roib de zăpadă,
Să-mi frîngă apusul,
Din geana pămîntului,
Din lacrima cîntului,
Din plînsetul Gorunului!
Şi-n Lancrâm

făclia să-i ardă!...

ANGELA SUCIU — SEBEŞ

IN AFARĂ DE SUFLET

În afară de suflet
mi-a rămas un cal
fără ham, fără potcoave
O barcă părăsită lîngă mal
un vraci straniu
cu reverii concave
o carte veche cu înțeles cifrat
cu tablele învechite-n piei de șarpe
cu poza unui rege îngenunchiat
Rămasă pentru mine la
pagina șapte.
În afară de suflet mi-a rămas un pas
spre Doamna
Păzitor de veșnicie
ce aşteaptă să cobor
din nevăzutul vas
în afară de suflet
ce poate să rămîne.

ANGELA TÎRZIU — ALBA IULIA

LA BLAGA

O, cuvinte
de ce n-ăs recunoaște prin voi
puterea altei vrăji, acum
mai ales acum
cînd știu că tainele voastre
n-au ucis
„lumina nepătrunsului ascuns“
Eu nu pot recunoaște alt edificiu
cu o altă fundație
mai trainic legată de brazdă,
de pomi, ori morminte
Aici am simțit seara
cu limpezi zvonuri ce tulbură
liniștea din noi cu cîntece
de dor, cu raze de lună ce bat
în geam
speriind fluturii din negura nopții
veșnică posesiune neîndestulată
nicicînd —
de gînduri ce nu mai sălășluiesc
de mult în mine
Dar, cine știe, fără să deschidă ochii,
ori să întindă mîinile
s-apuce dăruitele trepte,
cînd somnul îți limpezește privirea
Oare poți ști?
Nu, nu! eu nu recunosc alt
cîntec, alte cuvinte mai pline
de noi, cu atîtea Trilogii
grele de-nțelesuri, cuprinse-n
deșteptarea lăuntrică
a sufletului mare românesc
Ca-ntr-o „Mirabilă sămînță“!

GHEORGHE VINTAN — ALBA IULIA

SENTIMENT

Uneori
plouă mărunt și rar
și atunci sufletul nostru
își pierde transparența
sub cenușa așteptării
Mai căutăm în adînc
urmele pașilor lui
în minunata sa trecere
El
a rupt marea tăcere
El
m-a învățat să ascult
liniștea și neliniștea
și sămîța și floarea
El
profetind eternitatea
fluturelui arzînd

MIHAELA VLAD — SEBES

PATRIEI

Pocnesc muguri pe ramul înflorit...
Sufletul tău,
se-ntrupează-ntr-o pasăre,
ce stă de veghe
pe umărul primăverii...
Pe cărări șerpuinde
pași mei freamătă,
cînd din somn mă deșteaptă
o pală de vînt,
ce-ți poartă conturul.

GH. TICUȚĂ BERCEA
CÎMPULUNG-MUSCEL

ÎNTOTDEAUNA

Întotdeauna corăbii pirate
Trag la insula mea...
Întotdeauna, muntele meu de aur,
Le fură mințile
Lacomilor de preaslăvirea noroiului.
} {
Ii las să-si urce treptele-n bejenii
Și-mi aleg calea spre vîrful
Muntelui meu...

RADU-HORIA DAMIAN
CÎMPULUNG-MUSCEL

DIALOG

— Cît de mare este înțelepciunea ta, dacă
dincolo de vorbire foșnesc trestile!
Zilele se unesc lipsite de înțeles,
zăpada e doavă că totul e fără oprire,
chiar și moartea ne vestește altceva.

— Si zic: oare să fie toate o simplă aventură?

— Iată, eu știu un joc pe care nu î-l spun...
— Dacă l-ai ști, mincinosule, dacă ai fi
atît de sigur că-l știi?

IOAN VINTILĂ FINTIS
ARGEŞ

MANIFEST

Tinerete fără bătrînețe
și viață fără de moarte
învață și dă mai departe
istoria
acestui rîu

acestui ram
acestei pietre
învață săngele
cum se răsfiră
acestui brâu de munți
acestui neam
acestei vete
învață fiule și respiră

TON TOMA IONESCU
PITEȘTI

LA POARTA TĂRII ALBA-IULIA

Aici, la poarta țării,
Unde obrajii soarelui ard
La despărțire — în fiecare seară,
Sărutând apă Mureșului ca pe o logodnică

Și unde munții,
împovărați de aur,
Ingenunchează o clipă
la podgorii,
în fața cămpiei

Aici s-a născut cea mai frumoasă
dimineață
A zilelor noastre
Cînd pe cerul țării mele
Am citit, cu litere de foc, cuvîntul Partid!

VASILE MAN
Arad

TIPAT

Tipătul deschide
gura cerului
sfîșie cu dinții de soare
pînza norilor

Vorbele infășoară
în mantia durerii
răișul cerului înghețat
Tipătul s-a spart
de roata faptei sfârîmat.

IOAN APETROAIEI
Bacău

DEPARTE

Cîndva singurul locuitor inexistent
făcuse aici un rug din
mîinile mele vopsite pînă la
ultimul os
și eu priveam în oglinzi cum se
transformau dureros în crengi.
Aici nimic nu e simetric afară de
mîinile, picioarele
ochii și urechile
mele;
pășesc pe ntuneric spre colțul în care
lumina se descompune-n
cele șapte
minuni.
Acolo e țara, tipărită rotund
pe conștiința perpetuă!
Va trebui să mă aşez cu spatele.
Așa cere regula,
Altfel gazele acestea devin invizibile
în microscopul ochilor.

DANIEL GORUN
Gheorghe Gheorghiu-Dej

PRIMĂVARĂ

Ramuri de azur
prind nimbo de rouă și culoare
aerul vibrează

în fragede articulații vegetale
iar lumina somnoroasă
se furișează la tîmpla
înviorată a lumii.

Fluorescența primăverii
pe amorțita za a pămîntului
a deschis caligrafie nouă

MANUELA ILIE
Gheorghe Gheorghiu-Dej, Bacău

CHEMARE

Întinde mâna și atinge-mă
Sînt eu,
Glasul luminii!

Fluidă,
Fîlfiirea aripilor tale
M-a trezit din întuneric.

Îmi îngrop fruntea în nori
Și ascult
Curgerea mută a luminii.

KUDERNA CATALINA MARCELA
Bacău

ÎN MAI

În flori de măr, prin Mai, e-atîta soare
Și aur și lumină și-un veșnic cînt,
Că albul lor imaculat ne doare
De-atîta puritate revîrsată-n gînd.

E-un timp frumos, înfășurat în faptă,
Urcînd spre noi lucind ca-n vechi statui —
Partidu-i călăuza noastră dreaptă
Si noi cu toți sîntem ostașii lui.

cu foșnet de senin împodobim prin țară
Și ii de borangic am înălțat în steag,
Și-n dor sfios, a șaizecea oară
Aniversăm Partidul nostru drag.

Statuile stau răsfirate pe cîmpie,
Avînd o blîndă gravitate-n chipul lor —
Partidul ni-i izvor de apă vie,
Iar noi îi sîntem trup fremătător ...

Coboară-n om încrederea deplină,
În suslet, de iubire, petale se deschid,
Se primește Țara cu lumină,
Păstrînd la sîn carnetul de partid ...

ROMULUS NICĂ
Tg. Trotuș, Bacău

PRIMĂVARA

Deschizîndu-și pumnul azuriu,
primăvara
revîrsă cîntul dulce,
în lumină blîndă,
a soarelui,
peste arcul de triumf
al Carpaților,
unde evantaiul de diamant
zidește la vatra istoriei.

BENONE PORFIR
Gheorghe Gheorghiu-Dej, Bacău

NEPUTINTĂ

V-ai îngropat degetul mic într-o floare și peste
noapte floarea a înmugurit
Și ai auzi cum crește de ți-ai lipi timpanul de
stomacul pămîntului

Dar nu te-ar lăsa păsările!
Și-ai auzi viața din toată lumea pământului.
Ai auzi pulsind-o în toate oasele lui.
Dar asta numai dacă îți-ai lipi timpanul.
Dar . . . nu te-ar lăsa păsările!

LACRAMIOARA VODĂ
Bacău

AŞA CUM

O floare albastră chipul tău blînd.
Păsările și-au zăvorât cuiburile;
rugul acestui zbor sfînțește
iarba uscată și piatra umilită
în care eu mă silesc să înșir veșnicia . . .

Floarea de foc din poemul iubirii
aleargă pe străzi
muguri, îmbătați de seve, curg
ca un rîu în pieptul cald al pământului
așa cum
ferestrele deschise ale poemului
reîncep cuvintele, patria . . .

PETRU COVACI
Aleșd

FACETI CONFERINȚE DIMINEAȚĂ!

Dimineata-s gîndurile treze,
Faceți conferințe dimineată!
La dineuri vorbele sunt breze
Nu între pahare se tocmește pacea.

Curge cîntul îmbîcsit ca ceață
Printre noi inventii de-avioane.
Faceți conferințe dimineată
Fără probe-bombe și eșantioane.

Faceti conferințe dimineată
Cînd vă este sufletul mai bun
Și gîndiți și pentru alții viață
Nu numai pentru o ceată de nebuni.

Pacea să vă fie crezul și lumina!
La izvorul rece spălați-vă față!
Nu cloiciți sub lumiñări pricina,
Faceți conferințe dimineată!

MANUELA STOICESCU
Oradea

LANCRAM

Sat de doruri, sat de cîntec, sat prin care curge-un rîu
De luceferi care-n inimi în privighetori se schimbă,
Cînd lumina vie-a pînii ne declină-n cărti de grîu
Cîtoriți de-o veșnicie într-o preadoinită limbă.

Sat de-arome ești planeta grîului încins în noi
Și colină preacurată tălmăciță-n sori de miere;
Logodind pe veci stejarii doar cu trunchiuri de eroi,
Tu ne torni în suflet jerbe tricolore de putere.

Sat rotit pe-orbita unor curcubeie de ulcioare,
Ființei noastre-i porți rostirea în mireasma noii pînii,
Căci precum un soare sacru dogorind străvechi pridvoare,
A fost, este și-o să fie pîinea nouă la români.

Sat care-mi pulsezi în singe ca pe o comoară rară:
Dragostea de-o limbă care n-are moarte și nici preț,
Căci în matca ei părinții rostul ni-l înscaunăra,
Spre-ai serbi în veci parfumul din Fîntîni de Frumuseți! . . .

LUCA ONUL
Bistrița-Năsăud

Am adăpostit inima sub un clopot de sticlă
Să nu ruginească
Ea e o schijă
Rămasă în trup
În urma bombardamentului
Din ziua în care am venit pe lume
În locul acela gol
Un înger a fost tras pe roată

LUCIAN ALECSA
Botoșani

PUMN DE CUVINTE

Puteri de lumini
Sfredelesc boltind viitorul
Brazdele visurilor încărcate
multiplică prinosul luminii

O singură țineală a soarelui
Zămislește intrarea în frumuseți
Pumnul de cuvinte, nu îndrăznește
Să părăsească țesătura hrănităre
a luminii

Toate visele încrustind în frumusețe
Sensul zilelor, ne umplu ochii cu
miros de metamorfoze, pulverizind
somnul adînc, al luminii.

IOAN BALAU
Botoșani

ULTIMA SCRISOARE A LUI LUCIAN BLAGA

Iar voi, cîntăreți ancestrali, ce-o să vă faceți,
ce-o să spuneți cînd Eu
n-o să mai fiu, cînd Golgota mea

se va urca într-un astru,
tăcînd acolo, acolo tăcînd,
voi ce-o să mai faceți, cîntăreți ancestrali,
cînd zarurile voastre tocite, rotunde,
nu vor mai spune nimic, iar
ochiul mirat,
ca-ntr-o-ntrebare de sfinx va tace, cînd prin
orașele voastre se vor număra blocurile memoriale,
se vor dărîma casele imemoriale
în folosul unor treburi obștești,
cînd străzile cu numere impare
nu-ne-vor-mai-găsi,
voi, cîntăreți ancestrali, în dimineți
apocaliptice, în frica lui Heraclit din Efes,
veți întinde pînzele de paingi
și veți privi cu ochiul liber
moartea gîzelor astrului meu, relele și
dușmanele singelui vostru, containerele mele
de rele, — ce-o să spuneți
cînd Eu
n-o să mai fiu, ci doar liniștit,
liniștit, ca-ntr-un autoportret,
voi încerca să-mi prelungesc tacerea . . .

GELIU DORIAN
Botoșani

SCRISOAREA Tânărului Poet către LUCIAN BLAGA

Cît de trist ai fi preafericitule, cît de trist!
Noi știm de unde-ți vine lumina vinovată
De tot mai mult te-afunzi în niciodată
Și altu-n locul tău strigă: Exist!

Și cine te mai știe și îl doare
Cînd tipătul ne ține loc de șoaptă
Că amintirea e-o planetă moartă
Ce nu va mirosi nicicind a floare?

De aceea maculîndu-ți azi ivirea
În genunchiata mînă pe hîrtie
Învață acum întîi parcă, a scrie
Și îndrăznește a-ți cerși privirea

Noi, neromanțioșii tăi urmași
Pe care aceeași dulce limbă-i strîng
În jurul ei, și îi învață-a plinge
Înspire lumina ta să facă pasi

În minți purtînd ca pe o boală rară
Ca pe o rană același vechi blestem:
În jugul disperării din cuvinte
Triști, prea triști, preafericitule sătem!

VAL. GURALIUC
Botoșani

PALMELE LUI TATA

Copil, odată pe an eram fericit
Înindcă tata îmi da voie
Să mă joc cu palmele lui;
Pe întîi ianuarie erau ale mele,
Mari palme și grele.
Punea numai una pe masă
Și-mi adunam toate forțele
Să i-o ridic
Și de-i săltam un deget,
Un singur deget, cel mic,
Mă mîngîia cu cealaltă pe creștet.
Păcat că doar odată pe an!
În celelalte zile palmele lui
Căruau lumină
Și se bătătoreau
Și cu creșteam în lumina aceea.

MIRCEA JUNCANARU
Botoșani

TRIPTIC PENTRU PARTID

Să urc fără-ncetare spre ţărmul tău de dor
Acesta este sensul existenței mele
Unde c-o moarte, una, mă regăsește dator
Pămîntului și pînii tremurînd sub stele,
Și-astfel urcînd într-una parcă mai tînăr săn
Cînd raza blîndă-a lunii îmi inundă față
Iar dinspre Maiu-tată se pornește-un vînt
De foi zorind pe ramuri dimineața . . .
Știu! Sănt doar o frîntură din marele întreg
Ce face ca în toate tainic să adie
Primăvara lumii de care în veci mă leg
Și ca o bună mamă pletele-mi mîngîie.
Cînd mă tot lupt în mine să pot urca mai sus
Steagul tău de inimi fluturînd în soare,
Și-n tot ce se-nfiripă să am ceva de spus
Cu brațele, cu trupul, cu fruntea muncitoare.

MIHAI LAU
Botoșani

ANOTIMP

. . . Ne vom întîlni în lanul de grâu
cum două adevăruri se întîlnesc
înlăuntrul altui adevăr,
ne vom găsi în față macilor
înînd în palme
boabe cît ochiul de mierlă
și roua întocmai ca
lacrima mamei
cîte o boabă de grâu
va transforma în perla.

GEORGE LUCA
Botoșani

ATINGEREA LUCRURILOR

Trebuie să tac dar
tăcerea e mai istovitoare decât
singurătatea (lasă-mă tu
cu muierea ta și cu ploaia ta
cu aerul tău și cu moartea ta — lucruri
de care mi-e frică abia
după ce le-am atins)
am atins o frunză
și verdele ei mi-a pătruns în singe
ca o mireasă — iată deci
singele meu este un lăcaș în care
toamna își poate face lucrul — am
atins un frate
și pielea mi s-a umplut de bube iată
deci fratele meu are nevoie de mine
— toate sunt rănduite după
dorința ta încât aerul pe care-l respir
poate fi sigele unui copil
pe care l-am ucis atingându-i nevîrstă.

DUMITRU NECSEANU
Botoșani

SCRISOARE LUI COŞBUC

Înainte de toate, visătorule din Năsăud
află că tot ce-i în sufletul tău
rămîne în întregime
în sufletele noastre, în multime.
Nu, n-am oprit în muncă nici
un tablou cu plopi drept pancardă.
Misterul cel mare de-acasă
hora ce nu va conteni să ne-aprindă ochii
și nu va înceta să ardă
prin singele acelorași țărani și visători
toate rămîn în grația neamului
în starea de trecere în viitor.

100

Apoi, fiindcă florile tale
nu le păstrăm în codificate ierbare
trebuie să știi că pumnii nostri
sînt cu adevărat
cît munjii de puternici.
Și astă pentru că pămîntul sperat
trăiește-n dreaptă luminare
prin victorii și libertate
nu prin sfesnice.
Și să mai știi că nu lipsim
nici o clipă de la nici o nuntire
a cuvintelor patriei veșnice.

ALEXANDRU ȘTEFAN
Botoșani

PATRIEI

Despre patrie nu, nu se poate spune nicicind
„A fost odată ca niciodată o țară“
Prin gura de rai rostit-am primul cuvînt
Din limba română nu ne poate da nimeni afară!
Nu s-a născut nimeni cu bombă atomică-n brațe
Cum nici viitorul nu-i copilul din flori al disperării;
Unirea există de la Burebista încocace,
Deși hora ei a fost, pentru unii, un semn al mirării.
Decebal, Mircea, Ștefan, Mihai, Bălcescu
Nu sunt nasturi agățăți de haina istoriei din
întîmplare.
Inima patriei a fost și horă de lacrimi și horă de
tranșee —
Cîte puțin, Dunărea și Carpații îi ducem în spate
fiecare.
Libertatea este darul nostru de-a fi oameni,
Din sufletele noastre istoria nu poate fi dată afară!
Cum să vorbim despre patrie ca despre o poveste
Cînd ea este singurul adevăr în stare să ne doară

COSTEL ZAGAN
Botoșani

101

TOAMNĂ MARAMUREŞEANĂ

Aprinde soarele-n ţărînă o viitoare sevă
și cerul se-nroșește a căta oară!
iar grîul mă visează și-n absență
sub ploapa-i galbenă și dulce-amara . . .

la foc domol îmi coace maica pîinea
și tîmpla mi se zbate, și eu știu
că-n casa dintre dealurile dulci,
o femeie-așterne masa unui fiu.

La foc înalt se-adună fiii-n bătătură,
nepoți ai celor ce-au purtat și lemn și daltă . . .
din umbră se dezvăluie mai cald pridvorul:
să ne-așezăm și să cinăm cu TARA laolaltă!

GEORGE PAPP
Brașov

SUS PE TATRA

A căzut
un erou
a căzut fratele meu
sus pe Tatra;
cu dinșii
înfipă în manta.
Zăpada adunată pe frunte
era un semn,
o privire
largă
căzuse cu ultimul cuvînt.
Eroul a căzut —
victoria plutea peste el
și-nainta spre noi;
deasupra

arcul de cer
flutura pace
pe pămînt.

MARIN CIORANU
Brăila

CONTEMPORANI CU ISTORIA

dîminețile și începuturile de veac
izbucnesc în șalopetele noastre albastre
numărate frumos
cu scrișnetul verde
al mașinilor unelte

descifrăm comunismul
din pulsul contemporan
al uzinelor

poeme nescrise
statorniceșc în cele trei dimineați
ale pînii
și doar istoria
știe să iasă din melacolia ceasornicelor de provincie
decapitată pe eșafodul
lucrurilor care se repetă

VIOREL CĂTA
București

CUM DEODATA

Septentrion, Septentrion
separă adevar din zvon
și povestește cum deodata
te-ai luminat peste zăpadă

Noi vom asculta cuminți
lunecînd pe albe dale
lăcrimate lung de prinți
cobořti din cer la vale.
În extaz vom pune fruntea
peste ochiu-ji străveziu
cînd vei fi nisip în setea
adormitului tîrziu.
Si să urci, cîntul să fie
drumul către veșnicie.
Si să pleci, dar cînd să pleci
pe lumina razei reci?

CONSTANTIN CERNICA
București

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN

E țara-ntreagă prinsă-n sărbătoare
Ca un alai venind din veac străbun,
Om lîngă om și floare lîngă floare
Sărbătoaresc Partidul Comunist Român.

De-am cutezat să-nvingem vitregia
Ce-o hărâzise țării, gînd păgân,
E fiindcă-n douăzeci-și-unu-n România
Se înființa Partidul Comunist Român!

Iar dacă azi poporul muncitor
În vatra lui, pe muncă e stăpîn,
E pentru că strateg conducător
Avem Partidul Comunist Român!

Și-n viitor dacă visăm plenar
Să înălțăm atîtea ce rămîn,
E pentru că avem vizionar
Partidul Comunist Român!

De-accea-i țara-ntreagă-n sărbătoare
Ca un alai venind din veac străbun,
Uniți sub flamura-i conducătoare,
Sărbătorim Partidul Comunist Român!

GEO CIOLCAN,
București

INIMA TA ESTE UN MUNTE CIUDAT

Inima ta este un munte ciudat;
Cînd plin de speranțe strig:
— Mă iubești?
Ecou-mi răspunde încîndu-mă
în veninul durerii:
„Nu!... nu!... nu!...“
Cînd, pradă chinuitoarei îndoiei strig:
— Mă vei iubi?
Ecou-mi răspunde la infinit
ucigașor de rece:
„Niciodată!... niciodată!... niciodată!...“
Cînd, cu sufletul pe buze întreg disperat:
„De ce?“
Se audе un vaer sfîșietor de trist
apoi, muntele tace... tace... tace...

PETRE CORBEANU
București

IMN

Imn scrisului — mîntuitorul.
Imn meșterului de arat
Păcate încununate de rod,
De arat apa, stăpîna curată
A trecerii puterii în plante,
De arat reverența apei — lumina —.
Imn însoritei pajiști a inimii
Căutătoare de aur în spini.
Imn scrisului — mîntuitorul.

LAURENTIU CRISTESCU
București

TATĂLUI MEU — COMUNISTUL

Vii fără umbră din pământul țării
Cuvinte de baladă te mai cern
Și-n mari oglinzi ce limpezesc memorii
te văd mereu ca pe-un copac etern.
Vii fără umbră cercetîndu-ți glia
iar pasul tău abia-l aud în gînd
pe cer cînd înfrunzește ciocîrlia
și singele-ți se bucură-n pămînt
Întinerești culcînd o doină
Pe așternut de gust de grâu
Pe miere în cuprins de țară
Pe har de inimă de rîu
îți tragi la xerox nunțile prea pline
de dorul vesnic de pămînt.
Prin ploaia jertfei de zimbri
Ești strămoșescul legămînt.

ION DIACONU
București

MARELE MERS

Cu inimi bărbate dăm glas bucuriei
fiindcă izbindă aducem la marea sărbătoare;
ectorind am învățat că libertatea
e trudă adunată între hotarele țării,
am dăinuit astfel orașe și grădini
și oameni, care să le lase celor care vin.
Există în toate un crez
că mine e mai mult ca azi
și-o luptă necurmată ne ține mereu treji, —
apărători ai erei noi, credința-n împlinire
și-n demnitate ni-e menirea,
de aceea spunem lumii întregi:
Pămîntul este al omului, cinstiți-l deci!
Soldați învingători, sărbătorim Conducătorul —
cel ce-a știut și știe rostul vremii

106

și chipul viitorului prevede, —
iata de ce —, brațul mai vajnic ca oricînd
înalță, mereu tînăr, standardul luptei;
marșul acesta nicicînd nu sfîrșește
căci victoria nu e numai sărbătoare —
ci și un jurămînt: înainte!

GEO DOREANU
București

CINTEC PENTRU PACE

Simt piatra-n noi subțire cum desface
și carnea mi-i un corn de vînătoare
și cîntecul acesta despre pace
e-o pasare de apă ce mă doare
și tata vine din săgeți și tace
și simt cuvîntul ca pe-un ciob de soare
și tata stă columnă-n tine, dace
să tînguești în ape căprioare;

și-n mine tata parcă-i un pămînt
pe care aspru îl ridic în mîini,
cioplesc cu tata vreme-ntr-un cuvînt
și ne simțim pămînt și mai români
și tulnic stă în munte ca să cînt
și se rotesc deasupră-ne fîntîni
și-n starea apei eu mă știu că sînt
ulciorul care vine din bătrîni;

și tata tace-n mine și-i săgeată
pe care-n arc o hotărî cîmpia,
simt lemn din munte cum în ape-mi cată
și îmi zidește spornic temelia
și tata-i lemn și piatra ce-mi arată
printr-un ulcior ce mi-l rotește glia
că singura-mi dorință-adevărata
e pacea ce nuntește-n România;
și tata mi-i, fără să știu cum trece,

107

fără să știu în tata cît rămîn,
fîntîna și-n fîntîna apa rece
prin care aburește-un dac bătrîn,
deci versul nimeni nu o să mi-l plece,
o să-i rămîn eu singurul stăpîn
căci știu că pacea care-n noi petrece
este Partidul Comunist Român.

ION DRĂGUȘANU
București

MUNTII CARPATI

o dîră de cenușă
la care fac de strajă doi-trei zei
înlocuți la câte o sută de ani
de doi-trei feti-frumoși
adică de niște feciori zdraveni
de la munte
care crapă oaia-n două de un vîrf de stîncă
și-i sorb laptele direct din pîntec

sau poate
o dîră de lumină
ca un scurt schimb de priviri între ciobanul
din Maramureș
și cel din Vrancea
pe lungimea de undă a visătorilor
ca niște punți muzicale adormiți pe schele
între egalele stele

sau poate A Nins
și nimeni nu se mai întreabă de ce
sau cum vede el ziua de mîine
e destul că a nins
și că ne recunoaștem sîngele la lumina zăpezii

VALERIU DRĂGUȘANU
București

FRUNZE

Pîng scripetii fintînilor de sînge
Pentru un scurt popas al trecerilor
Cuvintele se întrec
Într-un joc al tăcerii
Întoarcerea lor
Evită de a fi întîmpinată
Cu întrebări.

ROMAN DANIŁA
București

CIND BLIND LUMINA CURGE

De câte ori e primăvara
Si Pace caldă pe pămînt
Îmi iau din cer atît albastru
Si smulg luminile din astru
Să fac o pîne, s-o frămînt.
De câte ori e primăvara
Si gerul dintre noi se frînge
Mă duc să-mi văd părinții dragi
Mai albi ca florile de fragi,
Să-i răsădesc în sînge.
De câte ori e primăvara
Si-i Mai, și-i muncă și iubire
Mi-âstern în suflet roată-roată
Copii dragi din lumea toată
Si-i pun să toarcă timpu-n fire
De câte ori e primăvara.

PETRE GÂMAN
București

ANIVERSARE

Poetul,
în clipele acestea sărbătoresc de rare,
patria pe de rost învățîndu-și,
simte cum lucrurile, laolaltă cu
oamenii,
se gîndesc la anii-flacără,
anii vieții Lui,
ca niște munți din care spre cîmpii însetate
plecat-au rîuri desplete.
El — inima prin care ne trimitem dragoste-n
lume.
Cu noi alături,
urcînd spre vîrful templului-timp,
întotdeauna El, omul la care, privind,
ne recunoaștem,
omul care privindu-ne, se recunoaște.

IOAN GHEORGHISOAR
București

TESTAMENT

Eu mor pentru că Vorbesc:
— învață singur să-ți rostești numele
silabisindu-l cînd dai binețe,
drumetilor porniți pe lumină la
arat.

Eu mor pentru că Respir:
— aş fi vrut să te aud
scuturîndu-ți odihna la tîmpale de plug,
cu cămașa aurită.
Dar nu uita că eu,
mor fiindcă Exist:
— ne-au pizmuit vecinii mereu.
Singele meu, înainte,
nu-l da înapoi;

Și din fulger fă stele.
Așa! incetează secerișul
grîului ucigător;
Căci nimeni, nimeni, nimeni,
nu uită
pintenul flămînd.
Ești ființa-mi, ce revine
mai luminoasă, spre
Sine!

ADRIANA GRIGORIU
București

TRIOLET

Lancrăm din lacrimi răsare
Cale și poartă deschisă
Marilor taine trimisă
Lancrăm din lacrimi răsare
Sămîntă, fruct și culoare
Ieșite din fund de fintîni
Lancrăm din lacrimi răsare
Cale și poartă deschisă

VIVI IONAS
București

INIMA PATRIEI

Dacă aş putea veni în cuibul inimii tale
patrie,
ca ou sau pui abia născut
aș învață zborul vertical
al păsării fugite din mine
și cerul de zboruri
l-aș aduna într-un curcubeu de stele

pentru maicile ce dorm
în pămîntul lăcrimat de ele.

Aș dura cîntecul din tulnicele dimineții
aș frămînta aluatul din vene
pentru mugurii ce vor
să se nască cu pene.

Dacă aș putea veni în cuibul inimii tale,
patrie,
ca ou sau pui abia născut
aș naște zborul
pentru fiecare început.

CONSTANTIN IONESCU
București

Lecție ad-hoc fiului meu despre țară

Tie, născutule din pămînt român
de atîția coți cafenii
îți pun mâna pe creștet
botezîndu-te-n numele soarelui;
din pletele somnului te-am dezlegat
și ridicat deasupra
cer să bei stele fără rușine,
să devii un șîștar, în care
lapte de cuvinte va tîșni
pentru starea de om.
De Aici pleacă toate cursele existențiale
în fiece zi a absolutului,
se taie șipci pentru
morile de vînt ale creierului
și începe din ce în ce
absență.

LUMINIȚA GHERMAN BĂLĂLĂU
București

LEGEA IERBII

Sălășluiesc în mine macii dragostei
Cuvintele mari, cuvintele mărunte
Lumina s-a revârsat peste ogor
Se oglindește spicul grîului
Primăvara e pretutindeni —
Neliniștite zumzete de albinc
Chipuri senine de stele peste păduri
Cu patria merg spre porțile dorului
Domnule poet să facem cunoscută legea ierbii
Privighetoarea să ne cînte pe umăr
Gîndul ne ducă în covorul de stele.

ION MAGHIDAN
București

ÎN ZEFIRUL DE SEARA

Străbunii cresc în zefirul de seara
să rîdă dimineața-n chip de flori,
sînt holde vii de griu și de secără,
dureri ce-au sîngerat de mii de ori.

Au coborît străbunii-n maica glie
să încolțească-n spice și-n cuvînt...
Sî-un vînt de dor dinspre străbuni adie
sub cerul lor căzut peste pămînt!

IONEL PROTOPOPESCU
București

TRANSPARENȚE

Prin întortocheatele canale
privirea
și gîndul cu grija
ascuns

în umezeala amiezii
lumina
delimitînd fructele
și cădereea
fără greș;
încătușate-n
coaja translucidă
memoriile zăpezii.

DOINA DORU
București

Bace-n noapte prăvălit
Lasă-ți plânsul mai în jos
Să-l îndur și să-l cuprind
Cînd mă răstignesc pe os,
Pripinindu-mă de-un creier
M-ai învins ori m-ai iubit?
Înapoi dacă m-alungi
Blind mă vrei și sapi în mine
Dar mi-s căile prea lungi
Și-n năpastă cînd m-arunci
Curge piatra de pe mine

MARIANA STANCIU
București

CROMATISM

Îmi place să cred
Că pădurea n-ar fi pădure
Dacă verdele crud n-ar fi sortit
Gustului căprioarei...

Îmi place să cred
Că stelele n-ar fi stele
Dacă albul flăcărilor cu tăișe lucii n-ar fi izvorul
Din care se adapă poetii...

Îmi place să cred
Că cerul n-ar fi cer
Dacă albastrul înaltului n-ar servi drept tăblă
Hieroglifelor închise de păsări...
Îmi place să cred
Că nisipul n-ar fi nisip
Dacă galbenul deșertului fără de fruntarii n-ar
chera
Mai aproape de noi soarele...
Îmi place să cred
Că omul n-ar fi OM
Dacă n-ar cunoaște culorile...

NICOLAE-LIVIU STANCIU
București

LUMINA PĂMINTULUI

Raza de soare am luat-o în mîini
Am privit-o și cînt
Lumina și căldura
Am vrut și puțin întuneric
Am dăruit lacrimi limpezi
Întunericului părasit.

Le-am cunoscut
Lumină și întuneric
Fluiul uitării și creației.
Lumină mai multă
Viața trăită numai sub soare
Va fi numai lumină
Imnul creației înălțat în libertate
Va aduce numai lumină.
Omul în umbra căruia sîntem
Ne dă numai lumină.

DANIELA SĂNESCU
București

ULTIMA BALADĂ DESPRE MANOLE

Lăsați poetul să-și termine balada
au rămas cuvintele
pietre mari de singurătate

coloane de fluturi sunt miinile mele
doar plânsul e-n lume zidit
Cineva își respiră vocalele sparte.

LUIZA LASTNIC STOICHIȚĂ
București

S-A RIDICAT

lanul de secără e umbra lui.
Galbenă oră
galbenă rămîne
cînd galbenul iar în galben apunc.
S-a ridicat,
mă lasă umbra lui să fiu,
mă pune destin să aleg,
mă lasă lan de secără să fiu
nestatornic pentru a rămîne întreg.

ION TEODORESCU
București

CİNTEC PENTRU EFIGIA ȚĂRII

Îmi reazim auzul de cîntecul țării
De reavân ogor ce-l trudește ființa,
Azi fruntea mi-i sprijin la țărmul mării
Iar umăru-mi calm îmi este credința.

Clătesc privirea-n verdele aprins
În sufletul țării cresc valuri de holde,

116

Cîntul din mine e galben cuprins
Un petec de cer, peste brazi, peste sonde.

Cunună brăzdată-n balade cu zimbrii
Pe fruntea-ți senină mereu înălțăm,
Se prinde în horă dulceața limbii
Si hora zidirii de plai o jucăm.

Țesem din ape dalbe comori
Zidire de eră și noi ctitorii
În pas cu gîndul tinde în zori
Destinul acestei dulci Români.

Îmi reazim auzul de cîntul mănos
Pecetluit cu aur în steaua demnității,
Brăul mi-i sprijin de brad carpatin
Născut aici pentru efigia libertății.

MARIAN BURCEA VLĂȘCEANU
București

RUGĂ DIN LANCRĂM

Legănare de ploaie printre frunzele
Nopții
Unde mă lași? E o singurătate-n dragoste
Și o strivire de apripi sub pași
Încît mi-e atât de frică și mi-e atât de frig!...
N-auzi Doamne cum prin cerurile goale
Dinu-un măr mușcat te strig?
Și înger căzut plîng între extaz și durere
Cînd singur pe munte în rugă,
Foșnetul etern
Au șoapta de codruță mă cere?

IOSIF CARAIMAN
Caraș-Severin

117

ÎNTR-O NEMAIVĂZUTĂ MATURITATE

Mai aproape de fulger să fim —
inima deasupra patriei
este o ţintă a dragostei.

Ne aparține floarea de cireș
și cît de mult iubim înrourarea
și lumina de primăvară
Când sănsem într-o nemaivăzută maturitate.

Mai aproape de fulger să fim —
prin maturitate se aude
privighetoarea cu aripi de grâu.

ALEXANDRU HÄLMAGEAN
Cluj-Napoca

POEM DE ZĂPADA

Zăpada ca un inorog mi-atinge glezna,
cuvinte-n-sîngerate întinzînd pe-asfalt —
i-atît de alba-n ochii mei și bezna
și-acest decembrie rămas în șpalt.

I-atît de singur ochiul meu postum
și mîna ta ce-ar vrea să îl atingă
precum pe-un trup cu gîndul lui de fum
în care vin cuvintele să ningă.

NICOLAE BACIUT
Cluj-Napoca

60 DE TREPTE DE FOC

Din vis născut perezentul țării
rotind înalte fructe peste timp
ninge în partea dinspre noapte
cresc trandafirii fără ghimpî;

în palma generos întinsă
ard ramuri de neliniști dulci
și roua stelelor va naște
cîți Eminesti și cîți Neculci?

miine Comuna e o lume
la marginea de dor și drum;
azi, fapta e un crin de aur
ce se oglindește în parfum;

prin repetate împliniri,
ne-ajung aripile la soare
sub pleoapa lui ne limpezim —
acolo, nici un vis nu moare;

60 de trepte-au fost călite
în foc și lacrimă de gînd —
e patria, de-acum, o sărbătoare
a sufletului nostru pe pămînt;

prin repetate împliniri,
ne-ajung aripile la soare
sub pleoapa lui ne limpezim —
acolo, nici un vis nu moare.

VALERIU PRUTEANU
Constanța

CIT AVEM UN TRECUT ȘI-O ACASA

Acasă săn susurul crengii de apă zburdînd
răzlețită și-ntoarsă la matca primară altoi
Si-i șuierul coasei — suveică cu care își țes în
urzeala finejii armură de sare;
Pe călcîiele grîului mă înalț pînă-n tainic zeieștile
temple de ploii
Ca firea prinosa-i de rod aromat în cămări, și în
crame, și-n poduri, și-n stupi să-și pogoaare!

Sînt apoi pămîntul mustind de istoria scrisă cu
sînge-n nesomnul atîtor eroi
Sî-n trupul meu caii baladelor taie cu rîvna
copitei căuse stelare
Sî rănilor mele deschise știu bine surîsul de mac
înflorit în descîntec de rouă căzînd peste grîu și
trifoi
Cînd buncile-n sîmbăta morților dintr-un ulcior
smâlțuit și ornat ne îmbie să bem neuitare!

Sî încă sînt cîntecul seara pe grui cînd flăcăul
adulmecă
Ielele prinse-n ciulendrele lunii
Sî-n iureș mă prind și suspin și rămîn cu paharul
strivit între dinți cînd n-a fost vreo iubire să fie
Sî-o aflu-n iubirea de țară cum vajnic făcură de-a
pururi în viață sau moarte străbunii!
Sî mai sînt neclintita speranță pe care prea darnic
mi-o toarnă în suflet pădurea lunie
Că ziua de mîine va trece felină, departe de
colji nefăști ai furtunii,
C-atît cît avem un trecut și-o acasă aidoma
codrilor mari de stejar și de brad vom intra-n
veșnicie.

ION ROȘIORU
Constanța

PATRIEI ROMÂNE

Frunzele arborate de pom
ca fanioanele
marelui pavoaz,
izvorul luminii de seacă,
frunzele rămîn
nepătate de clorofilă — eu
n-am, fără tine, identitate.

Întru cinstirea Ta îneșnicind
timpul acesta, tras-am brazdă nouă
patriei de suflet și gînd pe care
ne-o dăruim uniți — Nouă!

ERICH KOTZBACHER
Tîrgoviște

GRIUL...

Dincolo, în cealaltă cămară,
există nemurirea
prin sușilele grîului...

La baza lui Istoria înaltă
Lumină de Luceafăr
cu Tricolor...

și grîul sîngerează
a miere de țară...

COSTICĂ DIN MIJNA
Tîrgoviște

BUNĂ DIMINEAȚA PATRIE

Am învățat istoria cunoscîndu-ne ochii
palmele, gîndul,
am învățat istoria învățîndu-ne pacea,
lumina, soarele întreg,
Copile ce te naști acum,
îți aud inima jucîndu-se în palmele mele,
duc palmele la ochi,
pleoapele tremură în dansurile albe,
inima îți aud săpînd temelii,
Nu ne odihnim niciodată întreg,
pînă cînd floarea noastră de August

nu va fi pretutindeni,
muzică, rouă, pace,
fluture,

Triumful aparține firii,
și pacea aparține firii,
De veghe la țarmul patriei ne urmăm Președintele,
unde ne-au fost cetățile dacice
ne-am întemeiat patria,
sîntem cu toții acasă,
voi oameni de pretutindeni,
primiți-ne solia de pace
cuvîntul de pace,
mesajul de pace.

Bună dimineața patrie a mea,
frumoasă, tainică, nebănuita mea făptură
sveltă pe țarmuri de piatră,
răcoroasă în arbori.

ADINA MARINESCU
Filiași, Dolj

TIPĂT ALB

E casa noastră ca un șipăt alb —
muncită Mioriță între plângeri,
plug regîndind, concentric, trandafirii
intoxicați cu anotimp de îngeri.
Mama ne mîngîie a sărbătoare
iar tata desenează împotrivirea unui dîmb.
Zîmbetul mamei șchioapătă o vreme,
în ochii tatei somnul cade strîmb.
Cîmpia, frâmîntată de spice și de maci,
își mută intriga-n hambare.
Împărații clorofilei înmuguresc,
întunericul e trimis la plimbare.

IONEL NICA
Com. Ostroveni, jud. Dolj

CÎNTECUL DE LUT

Am să bat un timp din aripă
pasăre albă cu trupul de lut
săgetînd zbor scurt în
lumină
Cînd mi-oi istovi cîntecul
voi deveni tăcere
Răsări-voi în alt
început
repetînd cîntecul meu de lut?

NATALIA NALAIANU
Tîrgu-Jiu

ÎNTR-O SINGURĂ NEMURIRE

Întru bucuria patriei mamele cresc
vuietul lumii pe pămînt
îngreunate-n vitejia cetății.
Cine-i mai treaz în vîforul speranței
ca soarele în arbori și în lanuri?
O dimineață cu strămoși în suflet ne cuprinde
liman și aur treaz al altei dimineți,
încît în ziua zorilor spre veșnicie
pe-același prag al țării urmașii se vor înălța
într-o singură nemurire.

VINATORU NICOLAE
Tîrgu-Jiu

LA VIDRA

Frunza prinde din nou culoare,
Stă în ram, în dulcea ei lumină,
Iancu cînd trece călare,
Nici o piatră nu-i era străină.

Roua se întinde peste coline.
Din fluier cîntec răsună,
La Vidra e liniște și bine,
Istoria în jurul ei ne-adună.

Iancu nu-i mai de văzut pe drum,
Cărările-s de timp bătute,
Sînt arbori falnici și acum,
Izvoarele de-atîtea guri băute.

MIRON TIC
Ilia, jud. Hunedoara

PLANETA CREDE-N OAMENI

Planeta încă gême sub talpa nedreptății,
Sînt două lumi opuse, dar viața este una
și încă e alarmă la poarta libertății —
Zadarnic omul astăzi a dat mâna cu Luna ...

Dar ce înseamnă pușca, dar ce înseamnă tunul,
Dar ce înseamnă această învălmășeală-n noi,
De ce să fim o haită cînd am putea fi unul,
Un arbore de aur, de ce să fim noroi?

Planeta încă gême ca un Napoleon
Ce și-a pierdut credința pe-o palmă de trădare,
Planeta nu e, oameni, nu e un Babilon,
Planeta e o casă, un răsărit, o floare.

S-au măsurat hotare, s-au împărțit oceane,
Mai rău decît la piață s-au speculat idei,
Dar care e ideea — să-nfigem paravane
În liniștea planetei, în oxigenul ei?

Planeta încă gême sub talpa nedreptății
Căci încă e-n putere morișca nebuniei
și încă e alarmă la poarta libertății ...
PLANETA CREDE-N OAMENI ȘI-N DRUMUL
OMENIEI.

CORNEL ARMEANU
Slobozia jud. Ialomița

CASA POMULUI

Între livezi
se deschide fereastră.
Un pom
striga un alt pom. Îi
spunea ceva despre noi. Casa
lor, a fiecăruia, era adânc așezată
de nu se putea vedea. Doar
Ei locuiau în ea. Casă obișnuită.
Tot era pe din afară
ne previnea că interiorul
e altfel.

Venea raza de lună
și pomul îi propunea un prunc. Alerga
raza de lună
și năștea pe un deal
pe un cîmp.
Se zvonise între noi, între cei
care voiam să cunoaștem
că în casa unui pom se poate intra.

NICOLAE SIRIUS
Slobozia jud. Ialomița

FLACĂRA PARTIDULUI

Iată am început să cunoaștem și
Nașterea codrului cu liniștea lui

Spre care tind zările:

Una albastră, alta galbenă și alta roșie
și pe mai departe să împărțim izvoarele
Născute din dragostea lor pentru patrie,
Fruct pentru care noi într-o continuă ardere
Ne logodim inima cu ploile de raze ale viitorului,

Iată cum a ajuns a fi nădejde, veghe și scut
Lăsând să ne treacă prin suflet creșterea arborilor
Având rădăcinile înspite într-un August,

Iată cum am ajuns a împărți cîntecele
Purtînd în ele culori de durată ale destinului
Și cum în înălțarea noastră avem echilibrul flăcării
Izvorită din setea dreptății într-un Mai.

DUMITRU GRIGORAS
Iași

DOR

vino umbră vino gînd
prin adîncuri lumiñind

de-o fi piatră să-mi găesc
loc de sine stătător
și din inimă de piatră
să curg apă de izvor

să cînt patria să curg
rîu de munte și de mare
ca un murmur peste timp
să m-adăp tot din izvoare

rîu să curg să curg iubire
în albastra nesfîrșire.

ION BORODA
Iași

ȘI DACĂ ROȘU

Eu, cel al griului și al brazilor,
din tată, pîine și din mamă, vis,
mi-am măcinat cuvintele
ca să nu vă doară cerul gurii
cînd mestecați silabele-nflorite
ale acestui timp ce-și naște
atîta soare mai departe,
eu am văzut atîtea încît am
și timp și liniște ca să-mi fiți frați.
Macin și eu la moara care doare,
la moara voastră, cea știută-n gînd,
și nu voi măcina mai negru, nici mai alb
decît cei de dinainte sau cei care așteaptă
și dacă roșu este sacul în care-mi pun făina
înseamnă că e bine și oamenii mă cheamă
să pun pe masa lor din inimă o pîine din lumină.

ȘTEFAN CAMARAȘU
Maramureș

TARANI

Să recunoaștem, de țărani e lipsă
Ca de o ușă cu zâvor deschis
Cît pe pămînt mai cade o eclipsă
și plugurile ne-nsoțesc în vis

Cine-a dormit într-un vulcan de boabe
Vă va iubi ca pe părinții lui
Deși în trup vă mai mușcăm cu scoabe
Tîmîndu-vă doar socluri la statui

Și pentru arme voi doar aveți arme
Saci cu grîu nepămîntesc de sfînti
Dați fălcii morii zilnic să ii sfarme
Spre piramida pînilor fierbinți

Pe față voastă de mai cade palma
Din partea unui venetic incult
Voi să-i umpleți timpanul cu sudalma
Pe care ca pe-o muzică-o ascult

De vă mai scoatem de la rînd să ierte
Retina voastră cît un lan de grâu
Căci truda știe lumea să o certe
Și limbii noastre cum să-i pună frâu

Se mai întâmplă să se strice lanul
Sub rîul spumegos și prea trufaș
Scandalizați că scoateți și voi banul
Să cumpărați o pîine din oraș

Noi toți uităm că-aveți și voi necazuri
Un prunc bolnav sau cîte nu mai sînt
Se vor schimba sub roți multe macazuri
Dar voi rămîneți veșnic pe pămînt

Căci fără pîine nu se poate merge
Nici chiar la balul orbilor mascați
Sudoarea voastră lanul doar o șterge
Părinți ai mei ca cerul de curați.

VASILE MORAR
Maramureș

LUMINA DINSPRE HOLDE

Nu-i casă mai casă ca patria din noi
Ce o purtăm de-a pururi în faptă și cuvinte
Printre oglinzi de grîne ne răsfirăm în ploi
Cum se prelinge vatra mereu în oseminte.

Lumina dinspre holde ne trage în părinți
Ca piatra grea de moară ce ne mai face pîine
Alcătuirea noastră din rădăcini fierbinți
Ne-așeză-n veghea caselor de bîrne.

GHEORGHE PARJA
Maramureș

ODATĂ AM SĂ-ȚI VORBESC

Astfel purtîndu-ne existența
respirîndu-ți cuvintele, frumusețea ta trecătoare,
odată am să-ți vorbesc despre zilele
cînd n-ai să mai vîi
la prima bătaie bubuitoare de inimă
despre clipele cînd nimic nu mai miră,
nimic să îți taie pentru o clipă răsuflétul,
astfel purtîndu-ne
ziua aceasta din petice colorate, gata mereu
să încopim o nouă corabie.

ION DUMBRAVA
Tg. Mureș

BRÂNCUȘIANĂ

Coloana lui Brâncuși
Este trupul unei femei
Înmulțit cu înaltul
În care privirea descoperă
Mîinile celui care a fost de față
La facerea lumii
Și cioplind cu trudă chipul istoriei
A descoperit
Infinitul.

ION CÂRNU
Neamț

LANCRĂM, LANCRĂM lui Lucian Blaga

Lancrăm, Lancrăm spintecat pe prund
„La curțile dorului“ pașii răi se ascund
Ca pe un deschîntec pe sub pleoape
Chipul tău pe-o piatră stă să sape.

Lancrăm, Lancrăm cer închis
C-un mormânt străpuns de vis
Cu un chip rănit de mare
Stai închis pe sărutări de altare.
Lancrăm, Lancrăm drum de piatră
Un poet în cale mi se arată
Pe sub umbre lung lăsate
Ii zăresc lumina în cetate.

MIHAI C. CONSTANTIN
Tg. Neamț

ISTORIA MEA NEINVENTIATĂ

Istoria mea cu multe păsări nu interesează
aproape pe nimeni, oamenii cumini — se zice
— nu pot să poarte istoria pe umeri mulți mă confundă
desigur cu un vînzător de baloane, cu un șef de autogără
cărui i-au plecat toate autobuzele și
singur
mătură cu privirea peronul în locul femeii de
serviciu care visează-ntr-un colț cît de fericiți o fi arătând
măturătorii Scalei din Milano bazaconia asta se
cheamă tv20 necunoscuți de la volan sănii unicii oameni
din galaxia motoarelor cu aprindere prin scînteie
prin compresie cu aprindere printr-un zîmbet
istoria mea cu multe păsări
nu interesează nu e rentabilă are atîtea erori
condamnable
încît va fi desigur nevoie să inventați alta mai
acătării
la o adică.

NICOLAE SAVA
Tg. Neamț

GLASUL SINGELUI

Așa de mult au nins
ceasornicile peste singe
încît
am adormit
cu inima pe brațe.
Au înghețat imaginile
pe meninge
și-n arbori
și în oameni
viața-și tropotește nechezatul
Ne înălțăm
înmugurind
deasupra lumii
iar Burebista — migratoare silabă
ce știe-n telesul rotirii
și-al veșnicei rădăcini
trece acum
pe deasupra Pontului-Euxin...
... Numai singele are
drumuri
cu porji vorbitoare...

ANA ANTON
Simleu Silvaniei jud. Sălaj

* * *

patria este un copac
peste care s-au întins păsările
patria este un pămînt
peste care s-au întins păsările
patria este o apă
peste care s-au întins păsările
patria este un grâu
peste care s-au întins păsările
patria este o poemă
peste care s-au întins păsările
patria este o stea
peste care s-au întins păsările

patria este un obraz
    peste care s-au întins păsările
patria este o noapte de dragoste
    peste care s-au întins păsările
patria este un somn
    peste care s-au întins păsările
patria este
    pasărea care știe toate lăcerurile
acestea,
    copii !

BRĂDĂȚAN DUMITRU
Suceava

FLAMURI MOLDAVE

Floarea cireșului
Topită-n altare
de chiar mâna voievodului

vibrăția albastrului
șterge de praf meteoric
mantaua de bronz
a învingătorului

mestecenii trag verticale
linii drepte

iau foc bărbile
falșilor înțelepți

binecuvântarea părintelui
se întoarce în fiu
ctitorind adevărul

LIVIU POPESCU
Suceava

PARTIDUL

Părinte ne ești astăzi și imn peste drapel
cu buzele în soare scăldate de milenii
Partidul este țara și marea e un țel
Un comunist ce urcă cu tîmpla spre decenii.

El răsădește-n suflet iubirea unui vis
Cu libertate scrie pe-o inimă fierbinte
A țării demnitate ce duce spre un ins,
Un curcubeu se naște care ne e părinte.

Si ne cîrmește mersul sub tricolorul steag
Adus dintre istorii cu seva în țărînă,
Un imn al libertății e-n apa de hotar,
Călăuzind partidul cu fruntea în lumină.

DRAGOMIR DICA
Alexandria

DECOR

Sfîntă fie lumina
sunetul ei risipindu-se-n rouă
o, turme de miei,
pașteți umbra, neveșnica umbră
și pe urmele voastre
să plouă, să plouă ...

GHÎȚĂ IULIANA
Alexandria

ÎNTOARCETE-N ETERNITATE

Lui Lucian Blaga, la Lancerăm

Întors în sat lîngă stămoși,
Chemare-a blîndului izvor,

cu șipotu-i-ce-a mai rămas,
El încă-i flacără-n răzor.

Deși-n pămînt s-a reîntors
Prin ce-și luase din pămînt,
Lumina cosmică din El,
Nestinsă va dura-n cuvînt.

Urcuș în lujeri de garoafe
Sau coborîre de pe stele,
Prin mistuirea lui din vorbe
El harfă ni-i la vremuri grele.

Iar trecerea prin veacul său,
E Nova ce mai arde-n Lancrăm,
Legîndu-și veacul de strămoși,
Ca și de brazda ce-o lucrăm.

Lumina cosmică din El,
Nestinsă va trăi-n cuvînt,
Deși-n pămînt s-a reîntors,
Prin ce-și luase din pămînt.

ION MANOLESCU
Alexandria

MIRELE LUMINII

Aici la țărm
Lumina
Curge în vitralii oarbă
Pe aripa de dor
Vine măiastra să-ți soarbă
Pacea din marele somn.

Visez cu tîmpla
Răstignită-n șipot de izvor
Nemîngfiat de stea
De dincolo de țărm
Doar Tu
Mai veghezi la creșterea mea

Vin păsări,
Cîrduri, cîrduri
Luminii dau tîrcoale
Doar eu te mai apăr
Și tacut mă zidesc în cuvînt
La picioarele tale.

Tresar
Și te zăresc prin zbaterea de gîne
Oh, Mire, lumina ta...
M-a săgetat, un dor de Lancrăm
Precum văzduhul
Un zbor neîntrerupt de sînziene.

DUMITRU BUTOI
Timișoara

COLINELE PATRIEI

Astfel să simți bucuria:
atît cît în veghe de sine
plăpînd și bolnav de-adiere
rămîne de-a pururi cuvîntul.
Mierea e slobodă-n graiuri;
ci numai un zbor de albine
ne-aduce pe aripi lumina
ca roua ce-o elatină vîntul.

Iată pe munte ard fructe
nimbrate de-o sacră iubire;
aceasta să fie porunca

ce-n flacăra ei te-nveșmîntă ...
Iată cum crinii se cheamă
duios pe sub cerul subțire
și-n ceasul acesta de taină
colinele patriei cîntă ...

GEO GALETARU
Igriș jud. Timiș

PATRIEI

În geana ta, o, patrie blajină
Vin ca înselatul cerb către izvor
Și ochii mei nu știu altă lumină
Mai pură decît cea din tricolor

Genunchiul meu se-afundă-n nobil lut
Sfințit cu lacrimi, omenie și sudoare
De două mii cincizeci de ani ca într-un sărut
Descătușind luminile-n izvoare

La rădăcina ta codor pios
Măicuță bună de sînge și nemoarte
Să-ți pun pe râni vechi fluiere de os
Trecute-n vămi solare printr-o carte

Cad ploi de nuseri pe timpul tău mănos
În care-i fructul dorului ivit;
Mă dărui pămîntește și frumos
Sub cerul țării veșnic înflorit.

NICOLAE ROȘIANU
Timișoara

POEM POLITIC

Libertatea nu-i un abuz
un alcool ...
Trăiește prin tine însuți
cu revoluția de azi!

Celui ce muncește
ridic
statui de cuvinte.
Celui ce poartă pe umeri
neliniștea.

Revoluția se-ntipărește o dată în minte
și-n suflet pentru totdeauna.

MARIUS SIRBU
Timișoara

ÎN AȘTEPTAREA LUI BLAGA

Înțelepciunea satului e o cîmpie
Spunea tata.
Roata rîmpului naște pentru ficcare o cîmpie
Prin care sîngele curge neauzit de aproape
Sau neatis de departe
Cînd, sub tălpi, fără a trezi durerea coacerii,
Mortii noștri se joacă de-a vremea.
Înțelepciunea satului e o cîmpie,
Spunea tata.
Privindu-mă drept, ca după ploaie.

Seara, cînd amintirile trec în păsări gonite
Si dorul risipește luna spre întuneric
A-nțelege satul înseamnă a-l pierde
Imaginea lui fiind un tren în mișcare
E-o lege-a răbdării în starea de veghe
Cînd fără ceremonie țăranul înjunghie noaptea
(Privire de dimensiune a deprinderii
Ca un cîntar pentru vremea neunsă)
A-nțelege cumpăna din ochii țăranului
Înseamnă a-i risipi depărtarea ce-l apropie de noi,
Statomici năvălitori
Spre verticala lucrurilor simple.

Acum, cînd tremur la gîndul
Că voi începe să respir
Mă gîndesc la tine, Lucian Blaga,
Ca la un steag, fluturînd prin destin,
din toate părțile, deodată.

GEORGE TERZIU
Tîrnîsoura

N-are importanță anotimpul
sînt tînăr, doamne
coșul pieptului
îmi freamătă a năduf
scot capul prin rosturile porții
și tata-mi bate-n geam
și lung tușește
să-mi poată spune / totul
într-un cuvînt:
„Băiete! . . .“

GEORGE PREOTEASA
Rm. Vilcea

ANOTIMP

cîmpul este treaptă rece de lansare
unghiuri ascuțite se topesc în zare
aripi — curcubeec sensuri migratorii
alte cîmpuri poartă nume de prigori

lacrima din iarba arsă-i de osîndă
pe sub cetini gheare se întrec la pîndă
cerbii își înalță nările spre stele
vînătorui și cată puștile-n rastele

strajă stă țăranul peste arătură
și cu podul palmei dă o semnătură
resfirînd semințe — drumuri de hotare;
peste rîu și munte el este mai tare

între stîlpii casei fiul său așteaptă
zîna din poveste — cea mai înțeleptă
să-i aducă-n cuget anotimp de-amiază
răsărit din steaua care se visează

ION TALMACIU
Rm. Vilcea

COMUNICĂRI

SECVENTE DE PORTRET

Sînt unul care l-am cunoscut pe Blaga încă din tinerețe, l-am cunoscut bine și am avut cu el o seamă de relații care au durat pînă în momentul cel trist al dispariției lui. Pe această linie voi evoca personalitatea lui Lucian Blaga, a poetului, filosofului, dramaturgului și, totodată, a omului. Primele mele cunoștințe despre Blaga datează din 1927. Atunci am cunoscut pe unii din foștii lui colegi de la teologia din Sibiu, care mi-au vorbit cu multă însuflețire despre Lulu, cum i se zicea în intimitate. Pentru mine însă era maestrul Blaga, domnul Blaga, mai apoi profesorul Blaga. Începînd de atunci și pînă am avut ferîcîtul prilej de a-l cunoaște personal la Cluj, în anul 1939 în casa profesorului Chinezu, a urmat o serie întreagă de lecturi care m-au familiarizat complet cu opera lui, în special cu cea poetică și cu cea dramatică. Din opera poetică, prima poezie, care m-a impresionat profund și care mi-a făcut mare plăcere, a fost *Gorunul*. Apoi am avut pe parcurs marea emoție și satisfacție de a asista la drama sa, *Avram Iancu*. Despre această dramă s-a scris mult, s-a scris tumultuos, s-a scris frumos, dar am impresia că cea mai frumoasă evocare cu caracter patriotic și romantic este cea pe care a făcut-o Blaga și mi-aduc aminte de prima scenă cu care începea spectacolul, cînd apare dintr-o dată, ca dintr-un adînc de pădure, ca dintr-un copac, chipul fermecător al lui Avram Iancu. Si atunci am auzit acea evocare de neuitat: „În pădurea lui Ion/Toate pasările dorm/Nu-mai una n-are somn!/Cată să se facă om“.

Vă închipuiți ce emoție am trăit în acele clipe!

Apoi, în toamna anului 1939, l-am cunoscut personal la Cluj. Era prieten foarte bun cu unul din conudenții mei, cu profesorul și criticul Ion Chinezu. În casa lui l-am cunoscut și de atunci au rămas ani și ani de legături. Am asistat la Cluj, în acea perioadă, la lecția inaugurală a cursului său de filosofie. Parcă văd și astăzi, erau oarecum adunat tot Clujul acolo, erau de făță scriitorii Ion Agârbiceanu, Victor Papilian, profesori de la Universitate, mi-amintesc foarte bine de Iuliu Hațeganu, de Ion Lupaș, o mulțime de studenți precum și un mare devotat a lui Blaga, poetul Grigore Popa. În fața acestei adunări Blaga și-a rostit lecția sa inaugurală. Desigur, Blaga nu era un orator, nu cultiva genul, poate că nici nu-l aprecia, dar pentru această lecție și-a ales un text pe care l-a citit clar, răspicat, l-a citit emoționat, pentru că toată lumea de astă venise, să asiste într-adevăr la o nouă deschidere în învățământul filosofic românesc.

Au urmat apoi legăturile fixate în timp la Cluj, la București, legături care au ținut pînă la sfîrșit. Din aceste legături evoc cîteva momente. Unul este cel în legătură cu prima conferință rostită de Blaga la București. Deși fusese ales membru al Academiei Române, deși era profesor la Universitate, Blaga nu vorbise încă la București. Atunci m-am dus la el la Sibiu, l-am rugat să ne vorbească despre spiritualitatea românească, cu alte cuvinte, despre filosofia românească. Si astfel Blaga, cu acest subiect, a debutat în fața publicului bucureștean. Dar atunci erau unele dificultăți, pe atunci orice conferință care era rostită trebuia prezentată biroului cenzurii, care trebuia să scrie „Bun de difuzat”. Așa s-a întîmplat și cu conferința lui Blaga. M-am dus cu un mic text rezumat, dar șeful cenzurii zise: „Nu, nu, trebuie să vedem textul, cincă știe ce spune Blaga

acolo”. L-am scris, i-am telefonat și mi-a răspuns printr-o scrisoare foarte frumoasă: „Dragul meu, eu nu pot ține conferințe conformiste, dar țin conferințe românești. Fă tot posibilul să scoți textul așa cum l-am scris”. Într-adevăr, așa s-a întîmplat, și Blaga și-a ținut conferința așa cum a scris-o el. În program figurau și cîteva lecturi rostită de mari poeți ai timpului: Minulescu, Phillipide, Arghezi, Stamatiad și alții, precum și o sumă de poezii ale lui pe care urmău să le recite actorii. În legătură cu aceasta l-am rugat pe Blaga să-mi indice el însuși care poezii socotește că sunt potrivite pentru a fi citite cu asemenea ocazie. Si atunci mi-a scris o scrisoare pe care o menționez în legătură cu poezile recomandate de el. Mai întîi, poezile pe care Blaga le-a dorit erau: *Întoarcere*, *Septembrie*, *Biblică*, *Asfintit marin*, *Cintăret bolnav*. Apoi mi-a mărturisit teama lui: Dragă Netea, nu cumva să fie declamate poezile mele, fiindcă știu că actorii au acest prost obicei. Poezia mea e o poezie de o altă substanță, ea trebuie pur și simplu citită, citită așa cum se citește un lucru pentru care ai o anumită evlavie, și nu spusă cu gesticulații drăguțice sau tragicice”. Mi-a plăcut foarte mult această mărturisire a lui Lucian Blaga — și e una din puținele mărturisiri scrise ale sale cu privire la operele pe care și le-a preferat din registrul poetic. Apoi, în legătură cu conferința, cum Blaga vorbea pentru prima oară în București, evident că a fost atâtă lume încît cele 2200 locuri ale sălii Ateneului au fost umplute pînă la ultimul și, pe culoare, la uși, mai asista lume care nu putuse intra. Si Blaga a vorbit domol, liniștit, așa cum îl știam, a vorbit despre spiritualitatea românească.

Îmi amintesc că mi-a trimis o dată 7 poezii, pe care le-am publicat în revista „Vremea”, unde eram redactor în acea vreme și, totodată, un studiu care a apărut mai tîrziu într-o lucrare:

„Gîndirea românească în Transilvania secolului al XVIII-lea”, unde s-a ocupat, cu mijloace proprii de investigare, de Școala Ardeleană, făcînd din acest studiu cea mai frumoasă și în același timp, cea mai realistă prezentare a lui Samuil Micu Clain. În Samuil Micu Clain a văzut un mare filosof și istoric român și, totodată, o personalitate menită să deschidă noi perspective culturii românești. Această bucată a fost publicată în numărul de la 1 decembrie 1943, cînd se împlineau 25 de ani de la Unirea Transilvaniei, studiul său fiind unul din cele mai frumoase contribuții la aprecierea rolului cultural pe care l-au jucat ardelenii în cultura românească.

În 1956, într-o vreme tulbure în răsăritul Europei, Lucian Blaga a fost propus pentru Premiul Nobel. E normal ca, fiind cel mai mare premiu al lumii, toate popoarele să ținjească să îl obțină. Premiul se acordă de către Senat la proponerea a diversi scriitori europeni, dar Lucian Blaga în acel moment era oarecum la index. Fusese scos în 1948 din Universitate, fusese scos de la Academie și lucra atunci la Cluj, la Universitate ca documentarist științific. Acolo, într-o cămăruță, ani de zile a extras din presa germană transilvăneană materiale cu privire la istoria românilor. Probabil ați auzit de acest lucru, a fost la București o oarecare agitație în această direcție, Blaga era propus pentru Premiul Nobel și noi l-am scos de la Universitate, de la Academie, nu-i mai tipărisem nimic, nu mai colabora nicăieri. El fusese propus de scriitori de frunte ai Europei, dar nu întotdeauna decid aprecierile literare; mai decid aprecieri și de altă natură. Și datorită acestor aprecieri de altă natură, Premiul Nobel n-a mai fost acordat compatriotului nostru.

Blaga împlinise cu un an înainte 60 de ani și i-am organizat o masă cu un grup de prieteni, scriitori: Vladimir Streinu, Serban Cioculescu și

alții, la care Blaga, deși nu avea obiceiul să vorbească mult în societate, ne-a făcut o expunere asupra condițiilor în care nu i-a fost decernat Premiul Nobel. Acești lucru merită să fie cunoscut, deoarece noi ne luptăm de mulți ani pentru înaltul premiu. L-a dorit și a luptat pentru el Rebreanu, Arghezi, Victor Eftimiu, Zaharia Stancu, totuși pînă acum nu am avut satisfacția obținerii lui decît prin acel profesor medic român care este în S.U.A. și care l-a luat acum cîțiva ani.

Premiul Nobel nu-l au nici ungurii, deși au încercat cu o sumă întreagă de scriitori, dar sperăm că și pentru noi și pentru ei va veni un moment în care cei ce vor decerna premiul își vor aduce aminte și de popoarele din această parte a lumii.

Lucian Blaga reprezintă în gîndirea românească o culme inegalată, e singurul român care a creat un sistem filosofic. Maiorescu a fost un mare profesor de filosofie, dar ca profesor el a știut prezenta în condiții maxime filosofia lui Kant, Hegel și a altora, dar nu a creat un sistem filosofic. La fel Petre Negulescu, Ion Petrovici, toți distinși profesori de filosofie, dar nu filosofi în sine. Blaga este primul nostru filosof care a creat un sistem cu privire la toate problemele lumii, începînd de la substanța ei și pînă la finalitatea acesteia. Prin această filosofie, încă nu suficient de înțeleasă și apreciată, Blaga și-a cucerit un loc care va crește din ce în ce mai mult în viitor.

Din cărțile sale de filosofie mă opresc doar asupra uneia, despre care se amintește mereu: *Spațiul mioritic*. Nimeni n-a dat civilației rurale românești, nimeni n-a dat spiritului nostru popular o prezentare mai categorică, mai fascinantă și mai concludentă decît Lucian Blaga. Cine vrea să vadă cum s-a dezvoltat cultura în această viziune, va putea vedea acolo ce idei avea Blaga despre casele românești, săsești, despre înriurirea dintre cele

două stiluri și, totodată, va putea să vadă modul cum Blaga aprecia această creație românească. Totdeauna Blaga a fost legat de sat, de satul românesc, de aceea discursul său de la Academie a fost un elogiu adus satului românesc, pe care nimeni nu l-a făcut pînă la el. În acest elogiu, ca și în multe poezii, Lancrămul joacă un rol principal. Lancrămul, cu toate elementele lui. Poate vă amintiți această poezie:

„La Lancrăm, sub un răzor
Rămas-a veșnic un izvor“

Am fost foarte mișcat și emoționat cînd am văzut venind la acest festival copiii ai scrisului din Satu Mare, profesori, învățători din Bucovina, de la Iași și din alte părți, chemați aici numai de dragostea și admirarea pentru marele poet. Că o fac profesorii, că o fac scriitorii sau criticii literari, e de la sine înțeles pentru dînsii, e o preocupare oarecum profesională, dar ca să vezi oameni atât de modești venind de la Satu Mare, din Rădăuți sau de la Iași, chemați numai și numai de dragostea pentru Blaga e și extraordinar și firesc în același timp, deoarece Blaga e un poet care a pătruns adînc în conștiința poporului nostru, continuînd o tradiție de cea mai înaltă esență care pleacă de la Eminescu.

Blaga e poetul care, mai mult ca alții, va crește în viitor, fiindcă el nu este numai al Lancrămului, nu este nici numai al Sebeșului, el este al țării întregi, al Europei.

VASILE NETEA

BLAGA DRAMATURGUL

... Creația unui artist, a unui gînditor, poet, dramaturg cum a fost Blaga, nu poate fi arbitrar separată în poezie, dramaturgie, filosofie, ci trebuie privită într-o unitate, unitate care, pentru cel care parcurge tot acest spatiu de gîndire și de simțire, care este spațiul lui Blaga, sare clar în ochi respectivului. În concepția autorului trilogiilor, atît arta cît și mitul aduc structuri determinate stilistic, ultimul aducînd în plus și calitatea de a se înscrie printre primele manifestări ale unei culturi. Rezultă de-aici implicit valoarea maximă pe care o dobîndește acea întrupare artistică, acea operă care, chiar din momentul genezei, înglobează forme mistice, cu mare rezonanță stilistică. Satul își structurează o modalitate de contact cu realitatea pe un plan prin excelенță mitic, determinat stilistic fără alterări. Așadar, pentru cultura noastră, orientarea spre miturile poporului ar da posibilitatea relevării nemijlocite a specificului stilistic, ar facilita deci apropierea la modul maxim posibil de planul fenomenelor originare. Ni se dezvăluie astfel pregnant resorturile ultimelor piese ale lui Blaga, piese în care a apelat la mituri și legende, ori a trecut pe plan mitic, printr-un proces de subtilă suprimare situații concret istorice, intenționînd a releva esențe specifice. Teatrul său se afiră ca o încercare de relevare a existenței românești în coordonate proprii, fiind deci pe deplin explicabile aparent redusele sale aderențe la concret. Dar o asemenea tentativă excepțională nu poate veni decît din partea unor personalități cu o structură aparte, bine definită

prin termenul *homo artisticus*, având ca atare reflexul într-un teatru artistic. Cercetând sub acest unghi piesa *Meșterul Manole* constatăm că miticul, magicul și chiar ocultul se întâlnesc în sfera unui timp mitic românesc, pentru a releva prin transfigurarea cunoșutei legende, nu atât drama fauritorului de frumuseți, cât modalitatea existențială în ale cărei limite s-au putut dezvolta faptele. Distilarea acțiunii și a personajelor se efectuează la modul proxim pînă la sublimarea lor în aceeași unică substanță. Am putea spune în termenii lui Blaga că piesele sale aduc personaje mitice românești, figuri originale. Stiheanul, ultimul stadiu al artei, după Blaga, depășește individualizarea sau generalizarea, astfel încît sănem în fața elementarului, iar atracția spre pitoresc și ornamentală se exercită numai pe această bază. Personajele pieselor lui Blaga sunt asemenei chipurilor din pictura bisericească bizantină și românească, hieratice și lipsite de carnație, reprezentînd ceva și nu reprezentîndu-se pe sine. Această triplă indeterminare de loc, timp și caracterologică și ca una din consecințe, disoluția în anonimat, trebuie raportate pe de o parte la faptul că, aflat în preistorie, satul trăiește în cadrele mitului și pe de altă parte la actul de retragere al românilor din istorie în existență organică atemporală, retragere care trebuie înțeleasă și ca o alunecare de pe planul obiectiv conștient, pe cel subiectiv alegoric simînt ca propriu, specific, imanent organic. De aceea, realitatea însăși în care trăiesc personajele e mitic-magică. Nu trebuie uitat, de asemenea, faptul că structura de daimonium a personajelor principale se manifestă în condițiile unei puternice investiri mitice, ele plasîndu-se consecvent sub semnul fatalității și al dramaticului, iar acest factum care veghează asupra destinelor este determinat adînc stilistic. Anton Pann de pildă, trăiește și se stinge sub zodii dramatice pătrunse de o subtilă tristețe metafizică, a cărei explicație nu rezidă de-

cît în tot mai pronunțata ieșire dintr-un timp mitic. Este impasul istoriei, așa cum îl vedea Blaga.

Să mai punctăm cîteva lucruri prin prisma celor spuse pînă aici despre încă două piese ale lui Blaga: *Avram Iancu* și *Anton Pann*. Vreau neapărat să vorbesc despre *Avram Iancu*, nu fiindcă este una din piesele de vîrf și despre care se discută, ale lui Blaga, dar în primul rînd fiindcă ne aflăm la Sebeș, ne aflăm în *împrejurimile Albei Iulia*. Niciodată în aceste piese nu înregistram o abdicare de la adîncile convingeri ale lui Blaga, cele despre care am vorbit. În volumul „*Spațiul mioritic*”, dar și aiurea, e dezvoltată teza conform căreia poporul român, pentru salvarea ființei sale, ori de câte ori actele istorice îi devineau ostile, se retragea într-o existență organică atemporală, necontingentă, suspendată... Ori, alături de alte cîteva perioade, anul 1848, timpul de desfășurare a acțiunii piesei *Avram Iancu*, ar marca o nouă tendință de reintrare în istorie, în masă, a românilor. Omul devine pe deplin conștient de existența sa în planul realităților immediate, ale concretului istoric, îl acceptă ca atare și se supune comandamentelor sale. În mod necesar piesa se derulează în condiții de deplină obiectivitate, rezultatul fiind un text dramatic, realist de reconstituire. Revoluția, moment de reintrare în istorie, nu mai poate fi tratată cu mijloacele mitului și ale legendei. De aceea, scenele au loc într-o circumstanță la marginea Abrudului, într-o sală la Sibiu unde se ține sedința comitetului național român, într-o șură lîngă Cluj, într-un sat lîngă Abrud, la Cîmpeni, în Vidra de Sus. Totul este consistent, plin de viață. Personajele trăiesc, iar limbajul este cel cotidian. Se trăiește efectiv în realitate, în concret, în istorie. Este momentul acțiunii și o spune chiar Iancu: „Legendele sunt morminte. Eu nu sunt încă la capătul drumului. Unde prind o legendă o calc și-o deschid ca un mormînt, să iasă din ea căpitânul cel viu, cu moartea pre moarte călcînd”. Iancu, și

deci, poporul, părăseau o ipostază a modului lor existențial, cea organic atemporală sub presiunea istoriei. Prin revoluție, semnele stilisticului se imprimaseră în istorie, îi se creaseră un vad. Înfrângerea nu putea fi absolută, ci temporară. Iar pentru a se impiedica dizolvarea specificului, pierderea esențelor în condițiile în care existența în istorie devinea amenințătoare, se impunea o nouă retragere în organic. Spune tot Iancu: „Fu mă duc unde stăpînește fiara și tăcerea. Aici am fost pasăre și m-am făcut om. Acum mă duc iar în pădure, mă duc în pădure, să mă schimb. Muma pădurii, mama noastră, acum mă fac iar pasăre, acum mă fac pasăre.“ Implicit apare perspectiva unei alte reveniri în istorie. Citat: „Să vie alții peste 10 ani, peste 20, peste 100 de ani, să vie alții cu sutele, cu miile, cu miile de mii, s-o facă ei împărația noastră“. Mișcarea existențială se face efectiv într-un spațiu mioritic ondulator, alternând momentele de incredere cu cele de depresiune, de certitudine cu cele de incertitudine, dar veșnic depășindu-se obstacolele din cale, mereu și mereu. Aceleași esențe le surprinde în ultimă instanță și „Anton Pann“. Credem că această piesă nu trebuie înțeleasă ca relevând drama creatorului mistuit de-o unică și nobilă patimă. Dacă o vom introduce ca și pe „Avram Iancu“ într-un sistem de relații precise, vom constata aceeași intenție de a pătrunde în substrat. Spuneam mai sus că anul 1848 marca din punct de vedere al lui Blaga o violentă reintrare a românilor în istorie. Cu începere din prima jumătate a veacului al XIX-lea, prin apariția mediului urban și a civilizației citadine, începuse un lent, dar implacabil, proces de ieșire din existența organică, din timpul demonic și al mitului. În marile urbe apăreau tot mai pregnant semnele unui sfîrșit de veac. Acesta e timpul și locul unde se consumă drama lui Anton Pann, drama celui care simte invazia astilisticului, o drăma a adâncilor incompatibilități și nu întîmplător

purtătorul acestei drame e Anton Pann, cel cu maxim acces la spiritualitatea poporului. Piesa e învăluită într-o imensă undă dramatică, cu adânci rezonanțe, poate asemenei *Crailor de Curte Veche*. Ea nu are nimic spectaculos, desfășurarea e monotonă, lineară. Chiar poezia replicii e de multe ori aproximativă. Totul se consumă la nivelul de idee simțită, într-o zonă de mari obscurități. Teatrul artistic triumfă și-n această ultimă piesă a lui Lucian Blaga.

MIRCEA BRAGA

LUCIAN BLAGA — PERSONAJ ÎN ROMANUL CONTEMPORAN

Poate și geniul personaj de roman? Întrebarea a frâmăntat conștiința literară românească în perioada interbelică și a fost suscitată de apariția trilogiei românești *Romanul lui Eminescu* de Cezar Petrescu. Recenzând carte, G. Călinescu contestă posibilitatea romanului de a înfățișa viața unei mari personalități (a geniului). În dialogul polemic, Cezar Petrescu a adus o observație care, oricum, trebuie luată în considerație și anume că viața geniului este, în cel puțin o latură a ei, assimilabilă tuturor celorlalți oameni. Genialitatea nu exclude umanitatea, ci o implică, deci un roman al acesteia din urmă poate lumina un crimp din cealaltă, dacă nu o poate reconstituîn întregime (cf. Cezar Petrescu, *Romanul lui Eminescu*, E.P.L., 1968, vol. III, p. 342). Prozatorul are dreptate, atunci cînd geniul apare ca personaj principal. Cînd el este un personaj episodic (secundar), manifestările lui de viață sunt înrîuite de mecanismul social al epocii.

Într-o serie de romane consacrate „obsedantului deceniu” (Marin Preda, *Cel mai iubit dintre pămînteni*, Ion Lăncrăjan, *Caloianul*, Ion Marin, *Pe malul Styxului*), Lucian Blaga apare ca un personaj episodic, nuanțind și conturînd climatul cultural și literar al epocii. Este în afară de orice îndoială că Blaga — poetul și filosoful — nu se suprapune exact peste imaginea personajului literar Blaga, lucru care nu s-a înțeles la apariția cărților menționate, determinînd observații neavenite. Blaga personajul — este după expresia unui

teoretician al romanului, E. M. Forster un „*homo fictus*” adică un personaj de roman, creat și din memorialistică și din datele istoriei literare dar și, *mai ales*, din temperamentul artistic al romanierului.

În romanele menționate, Lucian Blaga este evocat în ultima parte a vieții sale, cea mai dramatică prin avatarsbiografice și în consecință pretabilă la metamorfozare epică. De altminteri numai în romanul lui Marin Preda apare ca personaj propriu-zis, în celealte două el este nu evocat ci mai ales invocat, dar o notă comună a acestor cărți este că Blaga reprezintă un punct de referință în destinul celoralte personaje ale cărții. Victor Petrini, eroul lui Marin Preda este un filosof în devenire, își începe cariera ca asistent al autorului *Trilogiei culturii*. Nu este un admirator fanatic al profesorului, dar cînd acesta este îndepărtat în mod brutal de la catedră și, osîndit discreditării sau indiferenței, Victor Petrini se simte dator să intervină în numele demnității culturii. Demnitatea culturii și respectul pentru libertatea de gîndire îi impun să facă pentru prima dată o vizită Profesorului, într-o vreme cînd acesta era ocolit de foștii colaboratori sau admiratori. Dialogul Blaga — Petrini propune o imagine mai puțin știută a scriitorului: un Blaga resemnat, retras în intimitatea căminului și a familiei, îngrijorat dacă va suporta izolarea, singurătatea. Dialogul este întretăiat de remarcabile detalii portretistice: „Chipul marelui poet nu exprima însă nici regret, nici amărăciune și mi se păru că niciodată nu-l văzusem atât de senin și de spiritualizat... Chipul poetului era frumos, de o albeață de statuie îndelung șlefuită de impulsurile luminoase ale vieții sale interioare, în care mărimea nasului nu mai avea importanță, buzele subțiri nu mai exprimau ascuțimea rea a celor cu o astfel de conformație a gurii și bărbiei...”

Caloianul, romanul lui Ion Lăncrăjan consacrat lui Blaga un întreg capitol: *Printre stele*. *Caloianul* este „o epopee a modificărilor a unor evadări de nestăvilit” — cum spune personajul principal al cărții, scriitorul Alexandru Ghețea, prezență umană și culturală conjecturală și cameleonică. Capitolul *Printre stele* este un dialog despre destinul tragic al culturii române, pentru că „noi am avut *luceferi, stele* care au căzut și s-au pulverizat în spațiu”. Dialogul este construit antitetic prin confruntarea opinioilor a două personaje: Alexandru Ghețea — reprezentând mentalitatea anilor 50—60 și *tânărul poet*, animat de idealurile politice, sociale și culturale prefigurate de Congresul al IX-lea al Partidului. Dialogul este de fapt un rechizitoriu, pe care *tânărul poet* îl face lui Alexandru Ghețea, scriitorul cu funcții de răspundere într-o anumită perioadă. Așa apare invocarea lui Blaga, ca o victimă a dogmatismului cultural. Singurătatea și izolarea în care trăiește poetul pot sugera asociații cu paginile lui Marin Preda, dar dialogul evocator este aici mai complex, stăruind asupra împrejurărilor înmormântării lui Blaga, evocate de *tânărul poet*. Cuprins de remușcări, Alexandru Ghețea va face mai multe călătorii la Lancerăm la mormântul poetului, căci pînă atunci nu fusese, confirmînd pri converzirile cu oamenii satului „despre domnul Lucian”, opinioile *tânărului* confrate. Dialogul este construit de asemenea antitetic; într-o vreme când Blaga era scos din manuale, *tânărul poet*, elev pe atunci la unul din liceele clujene și, un prieten de-al său copiază versuri de Blaga, pătrunși, de frumusețea și profunzimea lor: „... Eu eram la școală, și spunea *tânărul* înceț, fără a se gîndi că îl împovăra cu niște fapte și cu niște impresii de care n-avea să mai scape niciodată — eram la o oră de dirigenție sau aveam o ședință de uteme, așa ceva, când a venit cineva și mi-a spus că a

murit Blaga... „Cum?!” am făcut eu ca un prost. „Așa cum ți-am spus, a murit Blaga!... Am ieșit după el, nu mi-am cerut voie de la nimeni și nici nu m-am dus la școală, de era să fiu eliminat!... Am vrut să-l vedem, eu și cu prietenul acesta al meu, dar nu s-a putut și-atunci ne-am dus acasă la mine — stăteam la gazdă, cu mîncarea din desagi, cum stăteau vechii învățăcei — și ne-am apucat să-i citim versurile, c-aveam un volum întreg acasă, trascris de mine...“

Vlad Marina, personajul lui Ion Maxim din romanul *Pe malul Styxului* are în parte trăsăturile lui Victor Petrini și în parte ale *tânărului poet* din *Caloianul*. Elev eminent prin anii '50, el are nrocul moștenirii unei biblioteci cu cărți fundamentale de filosofie și literatură. De acum citește cu pasiune și se hotărăște să urmeze filosofia. Pentru o lucrare de seminar, în care informația vastă și temeinica documentare se implementau cu supletea și mobilitatea gîndirii, este aspru sănctionat de profesor pentru atitudinea sa „retrogradă și reaționară“. Dacă deziluzia intelectuală încercată este asemănătoare cu a lui Victor Petrini, celelalte coordonate biografice ale personajului amintesc de *tânărul poet* din romanul lui Ion Lăncrăjan. Se hotărăște ca împreună cu prietenul său Big să facă o călătorie la Cluj, pentru a-l întîlni pe Lucian Blaga: „Pentru noi Blaga nu era numai poetul și gînditorul din care știam pe din afară numeroase poeme și fragmente, ci, după cele aflate, un erou vrednic de venerație. Comparata cu Socrate nu mi se părea exagerată. Deși sănătatea lui („scos de la catedră, cu statutul de academician anulat, fără să poată publica nimic original, doar traduceri“), nu poate fi bucuros de vizita unor necunoscuți ale căror intenții nu le cunoaște, cei doi tineri intelectuali descind în Cluj și primul lor drum a fost la biblioteca unde lucrasă Blaga „între cărțile

aduse de la Blaj". Aflând că s-a pensionat în 1959, încearcă o vizită acasă. „Atunci a ieșit o doamnă care ne-a spus fără să ne întrebe pe cine căutăm că poetul este bolnav și internat într-o clinică.” Cei doi îl văd la clinică, pe patul de suferință, și imaginea lui Blaga, capată ca în romanul lui Marin Preda, luniile unui portret, cu sugestii venite din opera filosofului: „L-am recunoscut pe poet după fotografiile văzute prin cărți. Avea cunoșcută-i înfațisare distinsă, umbrătă doar de suferință. Numai ochii i-au rămas aceiași plini de lumini, pătrunzători, acei ochi ce-au scrutat atîtea orizonturi, privirile acelea ce au văzut dincolo de fața lucrurilor, miezul lor incandescent, ochii mari și ageri dar blînzi, porțile unui suflet ce au cuprins atîtea gînduri necuprinse și-au pătruns atîtea zări nepătrunse.” Ca și romanul lui Ion Lăncrăjan, romanul *Pe malul Styxului* tinde spre formula „romanului documentar”. În *Caloianul* sunt reproduse scrisori din corespondența poetului, în romanul lui Ion Maxim se reproduc fragmente din presa literară a epocii: necroloage, *Cronica optimistului* consacrată de Călinescu autorului *Poemelor luminii*. Citarea este urmată de comentariul sever al personajului: „Publicarea cîtorva rînduri despre Blaga în acel moment, a fost fără îndoială un act de curaj pe care numai Călinescu și l-a permis. Arhezi n-a făcut-o și nici alții scriitori din epocă. Poate mai tîrziu notațiile vor fi judecate cu asprime, fiind prea mici pentru un poet atât de mare, dar în anul dispariției sale se pare că nu se putea mai mult”.

Nu avem un roman despre Blaga — avem romane care, evocînd perioada 50—60, îl prezintă pe Blaga, ca un destin reprezentativ pentru optica culturală viciată de dogmatism a epocii. Pînă la întranspunerea lui Eminescu în pagini de roman (Lovinescu, *Mite*, *Bălăuca*; Cezar Petrescu, *Romanul lui Eminescu*) au trebuit să treacă aproape patru

decenii de la moarte. Blaga va fi receptat de către romanul actual, romanul politic mai ales, nici la două decenii de la stingerea sa; iar unele pagini de roman documentar, alăturîndu-se „efigiielor documentare” realizate de Bazil Gruia sunt pîrtii deschise pentru viitorul monograf.

ION BUZAȘI

PROFESORUL LUCIAN BLAGA

— EVOCARE —

Acesta este profesorul Lucian Blaga (spun verbul la prezent pentru că Lucian Blaga este nemuritor, a ieșit de mult din coordonatele obișnuite ale existenței).

Această vagă amintire paradisiacă era pezentă intotdeauna cu „el“. Era de-ajuns să înceapă a fi cursul de filozofie, ca să nu mai bată vîntul, să nu mai bată ploaia, să nu mai fie toamnă, iarnă, să dispară zidurile, iar sala de curs, de seminariu, să fie numai un plai pe o gură de rai, înalt, deschis, pe o coamă verde de munte unde înfloreau idei, pasiuni, cunoștințe.

Prin ceața anilor și aud pașii rarei cu care se aprobia de sala de curs, și văd fața gravă, zîmbetul acela lăuntric blagian, ochii lui plini de lumini, acei ochi care au scrutat atîtea orizonturi, acei ochi care au văzut dincolo de fața lucrurilor.

Nu era un orator, ca și alții, dar ceea ce spunea, era atât de adînc, de pătrunzător încît ne tăia pur și simplu răsuflarea; stăteam cu creionul în mână și-i sorbeam gîndurile.

În anii de efervescență ai tinereții, în anii de căutări, de întrebări, în anii celei mai fertile receptivități, în anii când setea de a ști, de a pătrunde în profunzime Universul plin de semnificații, de învățăminte, al valorilor acumulate prin veacuri de omenire, un univers plin încă de mistere (fiindcă așa-i tinerețea) să ai profesor pe un titan al filozofiei, al poeziei — e foarte mult. Cred că ne-ar fi trebuit la toti cei ce i-am audiat cursurile, seminariile, zeci de ani să consultăm biblioteci, să

facem sute de fișe, pentru a culege informații, cunoștințe, pe care El ni le dădea într-o oră. El însuși ardea neistovit pentru o cunoaștere multilaterală, pentru că Lucian Blaga a fost și profesor universitar de biologie, de fizică, etică, sociologie, psihologie, muzică, pictură, arhitectură și atomică. El ne-a transmis și nouă această patimășă sete de cercetare. „E bine să știi că mai mult despre tot și despre voi însivă“ — con vorbiri interioare. Ne-a avansat încredere în eforturile proprii și asta e foarte mult înințând seama că acel profesor era Lucian Blaga. Ne încuraja — „părerea dumnitale care e?“ Voia să-ți vadă gîndurile în exercițiul funcțiunii. Ne-a învățat nu filozofie, ci să filozofăm.

Cu fiecare curs ne-a călăuzit drumul spre descifrarea frumosului în muzică, poezie, pictură, arhitectură etc. Elementele demonstrative erau concrete, sau, în termenii de azi, o legătură a teoriei cu practica vieții se înjgheba atât de armonios încât ne simțeam ca în fața unei opere de artă.

„În muzică — arăta Lucian Blaga — orizonturile spațiale nu sunt unul și același“ și apoi urmăzu zeci de exemple concrete. Ascultați un cîntec alpin cu acel duh vînjos, înalt, teluric, zgronțuros ca stîncă și pur ca și ghiata, — ascultați un cîntec argentinian — o melancolie fierbinte a cărnii stîrnita solar — orizontul spațial.“

„Ascultați o doină de-a noastră cîntată nu de o domnișoară din oraș ci de o băciă căre zeci de ani a urcat munjii și a cutreierat văile. Ea se exprimă în melancolia unui suflet ce suie și coboară pe un plan ondulat indefinit, derul unui suflet care vrea să treacă dealul ca obstacol al sortii în care intotdeauna va avea de trecut un deal și încă un deal. Un orizont spațial ce se simte organic și inseparabil solidar cu sufletul nostru.“

Mereu satul romînesc era prezent în cursurile profesorului nostru de filozofie, cu viața lui zilnică, concretă, cu viziunile, cu concepțiile lui. Să așezi

cimiliturile născute în sat, create de țăranul român alătura de cele mai autentice metafore valeriene, e mult, și chiar să arăți superioritatea lor.

Într-un remember — Blaga, un poet contemporan arată dorința marelui filosof „de-a fi lăsat în naturalețea primitivă a unor pruni”. Prunii aceștia mi-au evocat o amintire din copilărie a profesorului. O relatez: — O fetiță, prietenă de joacă a poetului, se cățăra prin prunii cimitirului, crescute din morminte. Spunea, sărind, că ar vrea să știe ce gust au morții și încerca prunele. Când mușca dintr-o prună amară, spunea că mortul de la rădăcină a fost un om rău. Când mușca dintr-o prună dulce, zicea că mortul de la rădăcină a fost om bun. Sunt sentimente și vedenii nealterate de nici un acțiune al rațiunii și de nici o cosmologie învățată și acceptată de-a gata. E omul din sat pe care nici un filozof nu l-a cunoscut în suprema lui intimitate. și cite nu s-ar putea spune.

Opera lui Lucian Blaga, ca o mină bogată, oferă mereu cercetătorului neobosit aurul neprețuit al gîndirii lui. Întocmai ca un munte cu vîrful în nori, el oferă spectatorului curios priveliști noi, care încîntă ochiul și farmecă sufletul. El poate, ca și Horatiu, să spună:

— Am ridicat un monument mai durabil decât urma și mai înalt decât piramidele. Urcăți-vă la el, poate e greu, dar osteneala vă va fi răsplătită.

ELENA MOLDOVAN
Blaj

AMINTIRI DESPRE LUCIAN BLAGA

În familia noastră Bena-Cărpinișanu, ramură colaterală din familia Blaga, se păstrează o pioasă și plină de admirație amintire a marelui nostru poet și filozof Lucian Blaga. Si este interesant că datele acestei amintiri sunt în majoritatea lor din anii copilăriei și adolescenței poetului, atunci când încă nu păsise, prin gîndirea și opera sa, pe una din culmile culturii românești. Cu toate acestea, crîmpilele de viață păstrate în mintea ruedelor sunt, pe alocuri, scînteieri ale unei personalități în devenire.

Din epoca în care Lucian, fiul preotului Isidor Blaga din Lancrâm, era elev la școala germană din Sebeș, mi-au povestit verii săi primari: învățătorul Romul Bena din Pian, regretata profesoară universitară Victoria Medean-Bena din Cluj și mama mea Silvia Cărpinișanu-Bena multe secvențe, unele încrustate de propria lui mină în paginile nemuritoare ale „Ironicului și cîntecului vîrstelor”, opera din păcate necontinuată cu mărturii de jurnal din anii maturități și ai cristalizării vastei creații filosofice și poetice.

În timpul școlii locuia în cadrul romantic din vecinătatea parcului și a Turnului studentului, în „cvartir” la Pülek-neni, văduva unui ofițer austriac, pe Siculorum gasse, astăzi str. Traian 2. Încă de atunci, în jurul vîrstei de 10 ani, cu contururi nedeterminate ale personalității sale, se manifesta încinația de gînditor. În locul jocului de-a indienii al prietenilor săi, Lucian iubea mai mult singurătatea, tovarășia cărților, le urmărea sburdălniciile, însă trăia mai mult o viață interioară.

Cînd, în vara anului 1904, fiind la verii săi din Pianul de Jos, a fost pus în față fonografului adus de la Berlin de tînărul compozitor Augustin Bena, „mașină de vorbit” menționată pe aceste meleaguri, și întrebat ce spune de invenția aceea minunată, după cîteva clipe de reținere, copilul de 9 ani a răspuns: „păi, zău, nu știu ce să zic.”

Tot în acea perioadă, se asfaltase primul trotuar din orașul Sebeș, în centru, începînd din colțul străzii Traian, prin fața clădirii fostului sfat raional, azi Școala generală nr. 3. Pînă nu apucase să se întărescă asfaltul, Lucian, din întîmplare, ori pentru a se convinge dacă este uscat, a călcat pe proaspătul trotuar, rămînîndu-i imprimată urma ghetei. Mult timp după această, aparent banală, întîmplare, copiii trecînd pe acolo arătau: „uite călciul lui Lulu Blaga”. Această urmă materială, cu trcerea anilor, s-a șters, s-a transformat în amprentă spirituală nestearsă atît pe meleagurile copilariei cît și ale întregii țări.

Despre prima întîlnire cu Lucian Blaga, tatăl meu Silviu Cărpinișanu profesor pensionar, fost director de liceu în Sebeș, își amintește: „În vara anului 1913, după terminarea clasei a 6-a liceală, mă aflam într-o mare dilemă. Direcțiunea Liceului din Sibiu mă eliminase împreună cu Andrei Oțetea — viitorul academician — pentru că înființasem o revistă literară a elevilor români „Izvorul”, revistă ce susținea drepturile noastre naționale (faptul a fost consegnat în revista „Noi” a studenților români din Cluj). Pentru a continua liceul, părinții intenționau să mă înscrie într-un oraș mai apropiat, după cum le permiteau resursele materiale. În acele momente, iată că intervine un fapt important pentru mine: prima întîlnire cu Lucian Blaga, a cărui familie, după moartea tatălui său, se mutase din Lancrâm în Sebeș pe strada Suseni nr. 1, actualmente str. Gaterului. După ce i-am mărturisit păsul meu, Blaga — elev în ultima clasă a Liceu-

ului român din Brașov, m-a sfătuit să merg acolo, vorbindu-mi elogios despre profesorii distinși, autori de manuale și diverse publicații, cum erau: Aurel Ciortea, Tit Liviu Blaga, Iosif Blaga, dr. Al. Bogdan, Axente Banciu, Virgil Onițiu, Gheorghe Dima.”

Prin acel sfat Lucian Blaga a avut o influență hotărîtoare în continuarea studiilor liccale ale tatălui meu. În septembrie, cînd așteptam trenul de Brașov în gara Vițău de Jos, au aflat vestea despre tragicul accident aviatic suferit de Aurel Vlaicu.

La liceul din Brașov, tatăl meu a avut ocazia să-l cunoască mai îndeaproape pe Lucian Blaga, care de acum se remarcă în cadrul ședințelor societății de lectură a elevilor, prin referate filosofice, prin intervenții critice care denotau o adîncă patrundere a lucrurilor, bazate pe bogațe cunoștințe din filosofia veche și contemporană.

În vara anului 1917, s-au întîlnit în arinii Schelului, fiecare cu cărți în mînă, Blaga cu opere filosofice, tatăl meu cu publicații literare de Creangă și Sandu Aldea. Văzîndu-i pasiunea pentru lectura, Lucian — student la Universitatea din Viena —, l-a sfătuit să se îndrepte spre filosofie, să înceapă cu Vasile Conta. Îi argumenta că filosofia deschide orizonturi largi formării unei concepții juste despre viață și despre lume, pentru înțelegerea operelor literare și științifice. Mai tîrziu a regretat că nu i-a urmat și acest sfat, se îndreptase spre facultatea de litere — latină și română. Dintr-o întîlnire ulterioră, tată își amintește despre o discuție în legătură cu traducerea cît mai apropiată de sensul ei, a expresiei „lacrimae rerum” (esență a lucrurilor).

O întîmplare măruntă, petrecută în anul 1918 la Măgura Pianului în Munîii Sebeșului, unde Lucian Blaga, împreună cu rude și prieteni a stat cîteva săptămîni, i-a oglindit, ca în atîtea rînduri, sufletul cald, caracterul curat. Într-o zi, în drum spre stîna de unde își aprovisiona că-

mara, l-a ieșit în cale o căprioară. Vărul său, Filu Bena, fiind cu pușca sub braț, a voit să folosească, dar privirea lui Lucian exprima atâtă admiratie și blîndețe, încât l-a determinat să lase arma în jos.

Dorul și dragostea de meleagurile românești răzbăte din întreaga lui operă, dar și din toate manifestările vieții sale. Mătușa mea Vichi, verișoară și cea mai bună prietenă a familiei Blaga, era cu ei în anul 1930 în Elveția, unde Lucian era atașat de presă la Berna. Într-o zi l-a întrebat dacă este satisfăcut de frumusețea peisajului elvețian, renumit în toată lumea. Cu ochii și sufletul plini de amintirea locurilor naturale, i-a răspuns prompt „nici pe departe ca la Măgura Pianului“. Nostalgia plaiurilor copilăriei și glasul patriei iubite îl atrageau cu fire nevăzute dar trainice, indiferent de locurile pe care l-au purtat pașii în marea sa trecere pe acest pămînt.

RADU CÂRPINȘIANU

IMAGINI DIN FESTIVAL — 1981

FOTOCOPII

foto: Gh. Vintan

166

167

168

Cu nu avem o totla de minuni a lumi ...

Cu nu stinere coorte de minuni a lumi
I nu exist
Cu niste fainole ce lezătăciu
Tu calci nea
Si flor, si oca, pe baza cu noroiala ...

Lumină altora
Iugoruri vraptă Repetăvusei acas
Tu aducem de lumenie,
Dar ca,

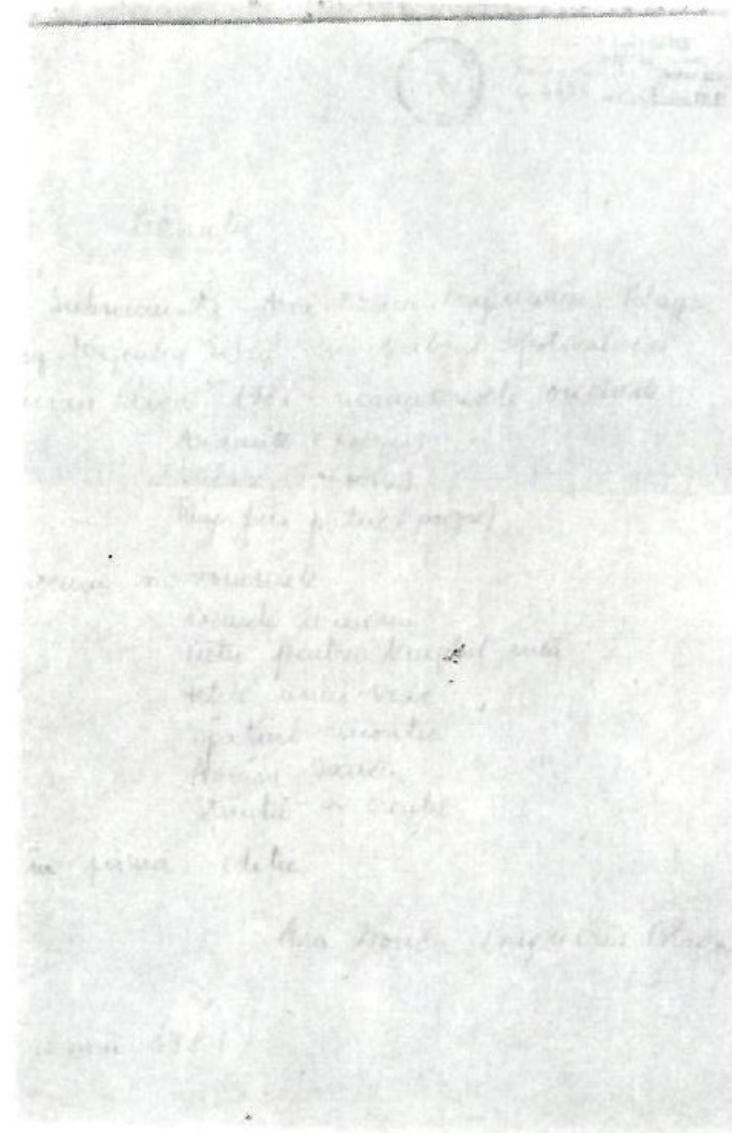
Se a lumenă nea sprijn e lumină tene
I străsuie can ac treia astălba - lumen
Nu răsuorești ci trănuștroare
Mărești și mai fără faină nepti
Asă, fălogăduști cu lumenicata fale
Că largi fiori te stăut răsuor
I tot tei vîntuie
Se mărtărește răspolosii și mai năsi
Ist totu' ne
Liu ca iubea -
I flor și oca și buna și noroiala ...

teveran Blaga

169

170

171

172

173

Antal

Partea mea în viață făcută, nu este
în libertate, nu am putut să mă bucur
Mai ales că pe lângă asta ca să
suntu săptămână prezent și în următoare.

Să răspundem însă că nu pot să poartă
înțeleasă. Căci nu pot să mă bucur,
Să lăsă să răsuflare să treacă, să pătrundă
în spatele mei și să mă întoarcă.
Să nu pot să mă bucur, să lăsă să treacă,
Să răspundem însă că nu pot să poartă
înțeleasă. Căci nu pot să mă bucur,
Să lăsă să răsuflare să treacă, să pătrundă
în spatele mei și să mă întoarcă.
Să răspundem însă că nu pot să poartă
înțeleasă. Căci nu pot să mă bucur,
Să lăsă să răsuflare să treacă, să pătrundă
în spatele mei și să mă întoarcă.

4921 222

Felice

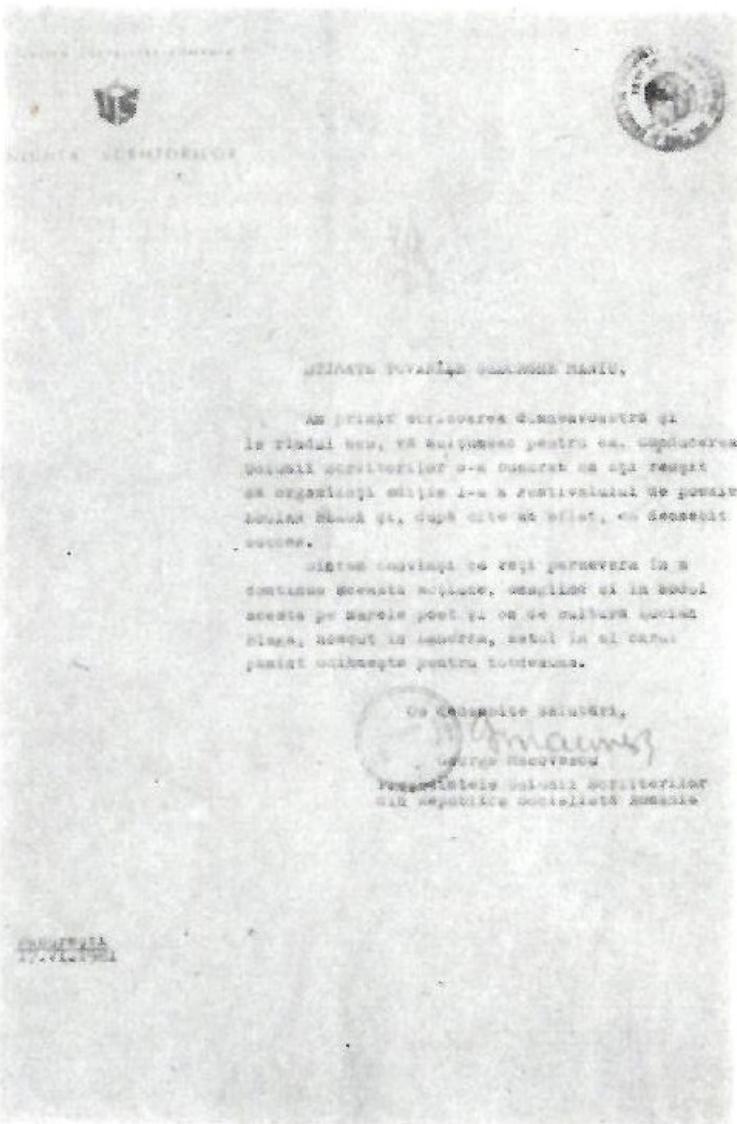
Tulbă - cind alevoal devarau
de măzile și râmă, dela vîn
noroc, în flori și de frunze,
de lemn, la urmărișul din vînd.

Tulbă - cind găsești steme
căci baci, la lăurel și în alor
și în urmăriș, în
stemele lui verde noroc.

Tulbă - cind sub tinerățea pui băile
- baci și unde nu arunci zâmbă.
- și nu vîntă în colțul porților - cu să
balanțează și să te consemne.

Tulbă - cind vîntul îți plimba
- și lumea doar frumă este
- frumă este - și în urmăriș
nu răsuflare - și este om.

Tulbă - cind - stăca făină
- și urmărișul sărbătorit
- și este în același mărime
- și lumea pe care să se ducă.

CUPRINS

Căldura unui argument	5
Inceput de biografie	6
Gînd pentru durată	7
Bcuria unei împliniri	9
Expoziție comemorativă	11
<i>Premiul festivalului de poezie „Lucian Blaga“</i>	
Nelu Stanciu — Constanța	13—18
<i>Premiul I</i>	
George L. Nimigeanu	19—24
<i>Premiul II</i>	
Gheorghe Dăncilă — Alba Iulia	25—27
<i>Premiul III</i>	
George Vulturescu — Satu Mare	28—31
<i>Mențiune I</i>	
Ion Dragomir — Constanța	32—35
<i>Mențiune II</i>	
Sorin Roșca — Bacău	36—38
<i>Mențiune III</i>	
Ioan Vasiliu — Orăștie	39—40
<i>Premiul revistei „România literară“</i>	
Mihai Banciu — București	41—43
<i>Premiul revistei „Luceafărul“</i>	
Marin Lupșanu — Călărași	44—46
<i>Premiul revistei „Transilvania“</i>	
Ioan Evu — Hunedoara	47—49
<i>Premiul revistei „Tribuna“</i>	
A. Emilia Poenaru — Sibiu	50—52
<i>Premiul ziarului „Unirea“</i>	
Nicolae Nicoară — Baia de Arieș	53—55
<i>Premiul U.T.C. — Alba</i>	
Dumitru Mălin — Alba Iulia	56—58

<i>Premiul U.T.C. — Alba</i>	
Ana Virtei — Negru Vodă	59—60
<i>Premiul U.T.C. — Sebeș</i>	
Elena Plămădă — Alba Iulia	61—63
<i>Premiul Consiliului județean al sindicatelor Alba</i>	
Stefan Bratosin — Călărași	64—66
<i>Premiul Căminului cultural — Lancerăm</i>	
Ion Minzulescu — Brașov	67—68
<i>Premiul Consiliului orașenesc al sindicatelor Sebeș</i>	
Valeriu M. Sivan — Sebeș	69—70
Instantanee de suflet despre festival	71—73
Versuri	74—139
<i>Comunicări</i>	
Secvențe de portret	141—146
Blaga dramaturgul	147—151
Lucian Blaga — personaj în romanul contemporan	152—157
Profesorul Lucian Blaga — evocare	158—160
Amintiri despre Lucian Blaga	161—164
Imagini din festival — 1981 (fotocopii)	165—178

Festivalul de poezie „Lucian Blaga”, cu toate componentele lui, probează pe viu adevărul epocii noastre privind dimensiunile în care se împlinește, la noi, conștiința poeziei mari, adevărate. Cine, firește, admirabilă a fost însăși inițiativa merituoșilor organizatori, pentru care lăudele cele mai entuziaște nu ar fi exagerate, de a iniția, susține și desfășura manifestări de asemenea ampioare și tinuta chiar pe locurile unde poetul a văzut, mai întâi, corola de minuni a lumii și unde l-au purtat primii pași. Concursul de creație poetică, desfășurat sub semnul înalt al poeziei lui Lucian Blaga, a intrunit, încă de la prima ediție, un mânunchi de talente mai mult decât promițătoare, investindu-le cu o speranță și cu un gir care conțin în sine metalul cel mai nobil al celei mai elevate tradiții a poeziei române. Sesiunea de comunicări s-a constituit într-un for exegetic de ținută, reușind să polarizeze, în jurul ascuțitei problematici a operei lui Lucian Blaga, atenția unui auditoriu captivat nu numai de sincerul atașament față de o mare creație, dar și de interesantul spectacol al ideilor. După cum, suita de manifestări comemorative și acte plioase, dedicate postumului, au impins, cu necesarul accent de participare subiectivă, un încrezătoranj omagiu care a tot adus, prin Lucian Blaga, geniului poetic românesc, inepuizabilele resurse de creativitate ale poporului nostru. Dar, poate, din toate momentele neînălțării festival, mai impresionant și mai sensibiliv râmine acela pe care organizatorii îlau numit, cu modestie, concurs de interpretare a poeziei lui Lucian Blaga, dar care, în realitate, a fost foarte concomitent cu noastre poezii în exercițiul ei larg, adevărat și real. Poate poate și mai impresionant și mai cunoscută însoțită puterea de penetrare a înțelui și înțeleștilor sării atâtă număr ai acelor admirabili și anonimi bunicuții de poezie, de toate virtelele și profesiile, dar încă străinătă poezie, care să nu perindă, astăzi ceasuri, pe primitorul scena a Casei de cultură din Sebeș? Au răsunat, aici, în zeci de intonații și nuante, cuvintele poetului, copilotarea lui soaptă convertită în poezie. Era, de fapt, soaptă înțeleștilui esențial care unea, sub semnul unei traieri în gândul înalt, nu numai pe auditori și recitatori, dar o întreagă dimensiune de existență, de manifestare și de afirmațare a unui întreg popor.

Cea dintâi ediție a festivalului de poezie „Lucian Blaga” s-a încheiat sub semnul unei reușite pline de speranță. De speranță că înimoșii lui organizatori vor găsi forțe și resurse să permanentizeze acest act de cultură inserindu-l cu litere apăsate în calendarul culturii noastre noi.

MIRCEA TOMUȘ

Un festival de poezie și interpretare „Lucian Blaga”, organizat și desfășurat aici, în Lancerămul și Sebeșul copilariei poetului, este acul de cultură de mult așteptat, este un început fericit, este întemeierea unei certitudini în sensul a ceea ce va deveni tradiție, în zarea căreia vor fi redată și pe această cale, omnienilor locului și ai său, în totalitatea semnificațiilor și adevărului lor, viața și opera marei poet și ginditori.

Lucian Blaga s-a petrecut pe-aici cu munte în față. Sublimă întruchipare a destinului unui neam și al unei vieți.

La marginea satului, făptura lui de bronz se inclina sub lumina asfințitului. În cimitirul de lingă biserică, locul de laudă a somnului, locul lui nu departe de uliță și de casa care îl aștepta, pe el, niciodată plecat, cel născut aici odată cu vesnicia.